

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργκ καὶ "Ἐστίας,"

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασιν τοῖς
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β' καὶ γ' ἔτους εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν
καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-
γραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυ-
πόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα
τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστέλ-
λούσης δὲν εἶναι δεκτά. —
Πᾶσα ἀγγλῆ ἀφορῶσα εἰς
τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Δι' μεταβάλλουσαι διεύθυν-
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλουσι
γραμματῶσιν 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΑΗΡΟΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
7 Ὁδὸς Μουσῶν καὶ Νίκης 7
Πλατεία Συντάγματος.

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς
ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνε-
ται δεκτὴ μόνον ἐντὸς οκτα-
ἡμερῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐφροσύνη Σαμαρτζίδου μετ' εἰκόνας. — Πρὸς τὰς συνδρομητριάς. — Ἐπιδρᾶ κακῶς τὸ Δένδρον τῶν Χριστουγέννων καὶ τὰ ἀνθοφόρα ἐπισκεπτήρια ἐπὶ τῆς
ἡθικῆς μορφώσεως τῶν νεανίδων. — Μόζαρτ. (ὑπὸ κ. Καλλιόπης Κινδῶν). — Δένδρον τῶν Χριστουγέννων τοῦ Παρθεναγωγείου Σκορδέλη καὶ Σιμπούλου. —
Πόθεν προκύπτουσι αἱ ἀσθένειαι τῶν μικρῶν. (ὑπὸ Μητρός, ἰατροῦ). — Βιβλία καὶ Περιοδικά. — Ἀλληλογραφία. — Συμβουλαί. — Συναγῆ. — Ἐπιφυλλίς.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΣΑΜΑΡΤΖΙΔΟΥ

Ποιήτρια, συγγραφεύς, δημοσιογράφος, παιδαγωγὸς ἀρίστη
καὶ μήτηρ φιλόστοργος καὶ ἀγαθὴ, ἰδοὺ ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ἡ
εἰκὼν τῆς Εὐφροσύνης Σαμαρτζίδου. Σχο-
λεῖον τῆς παιδικῆς τῆς ἡλικίας ἐγένετο ἡ
δυστυχία, οἱ διωγμοί, αἱ στερήσεις καὶ
καὶ αἱ καταστροφαὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρ-
τησίας ἡμῶν ἀγῶνος, τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρ-
σεως τοῦ 1821, ἔτους ἐνδόξου, καθ' ὃ αὕτη
εἶδε τὸ φῶς, καθ' ὃ σύσσωμος ἡ Ἑλλάς
ἀνεφλέγετο ὑπὸ τοῦ θεῖου τοῦ ἐνθουσια-
σμοῦ καὶ τῆς φιλοπατρίας πυρός.

Δὲν ὑπῆρχον τότε παρθεναγωγεῖα, ἀλλ'
οὐτε ἐπετρέπετο εἰς τὰς γυναῖκας νὰ μαν-
θάνωσι γράμματα. Ἐν τῇ καταιγίδι τῶν
πολέμων καὶ τῇ ἀνεμοζάλῃ τῶν μαχῶν,
τίς εἶχε καιρὸν νὰ μεριμνᾷ περὶ ἐκπαι-
δεύσεως; Αἱ γυναῖκες καὶ μητέρες τῆς
ἐποχῆς ἐκείνης, στερούμεναι καὶ αὐτῆς τῆς
στοιχειώδους μορφώσεως, ἦσαν ἐν τού-
τοις τύποι γνήσιοι καὶ ἀγνοοὶ τῆς ἀρετῆς,
τοῦ πατριωτικοῦ καθήκοντος, τῆς εὐσπλαγ-
χνίας καὶ αὐταπαρνήσεως. Αἱ νησιώτιδες
Ἑλληνίδες ἦσαν αἱ γαλουγήσασαι τοὺς ἀτρομήτους τῆς θαλάσ-
σης ἥρωας, οἵτινες προὐκάλεσαν τὸν θαυμασμὸν ὅλου τοῦ κόσμου.

Τοιαύτη γυνὴ ἦν καὶ ἡ Μαρία Δημητρίου Μάρου, ἡ διαπλά-
σασα τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἦθος τῆς Εὐφροσύνης, καὶ ὡς ἀπεδείχθη
ἐκ τῶν ὑστέρων, ἡ ἀπλοϊκὴ γυνὴ ἐκείνη δύναται νὰ καταλάβῃ

Εὐφροσύνη Σαμαρτζίδου

ἐπίζηλον θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν διαπρεπῶν καὶ ἐξόχων τοῦ
αἰῶνος μητέρων.

Ἡ σχολὴ τῆς δυστυχίας, ὡς ἀπέδειξαν αἱ γυναῖκες τῶν χρό-
νων ἐκείνων, εἶναι ἡ διδακτικωτέρα τῶν σχολῶν, ἀρκεῖ ἡ
δυστυχία νὰ μὴ εἶναι φύσεως, δυναμένης
νὰ ταπεινώσῃ τὸ φρόνημα καὶ τὴν ψυχὴν
καὶ ἡ ψυχὴ νὰ μὴ εἶναι ἐπιρρεπὴς εἰς
ταπεινώσιν καὶ ἐξευτελισμὸν.

Αἱ εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος θυσιά-
ζουσαι τότε πλοῦτον, εὐμάρειαν καὶ ἀπο-
λαύσεις δὲν εἶχον καιρὸν νὰ καταναλί-
σκωσι τὸν βίον των πρὸ τοῦ μονοτόνου καὶ
ἀποτροπαίου εἰδώλου τῆς ἀνίας, εἰς τὴν
ὑποβαλλόμεθα ἡμεῖς αἱ νευροπαθεῖς τοῦ
αἰῶνος τούτου γυναῖκες. Καὶ τὰ τέκνα
ἐκείνων ἀνετρέφοντο ἀκακία, ζωηρὰ τὴν
ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα, ἀποτελοῦντα ἕκα-
στον ἐξ αὐτῶν καὶ ἴδιον τύπον, ἰδίαν
προσωπικότητα.

Ἐὰν ἡ Εὐφροσύνη ἐγεννᾶτο εἰκόσιν ἔτη
ἐνωρίτερον, ἴσως θὰ διέπρεπε καὶ ὡς ἡ-
ρωὶς κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821. Ἴσως ἡ
γόνιμος εἰς ποιητικὰς εἰκόνας φραγασία
τῆς, θὰ ἐτόνιζεν, ἀντὶ ἁσμάτων μελαγχο-
λικῶν, θούρια καὶ παιᾶνας. Ἴσως ὡς ἄλλη Τελεσίλλα, ἀντικαθι-
στῶσα τὴν λύραν διὰ τῆς λόγῃς, θὰ ἀνεδείκνυτο νικητριά τοῦ
ἐγθροῦ καὶ σώτειρα τῆς πατρίδος.

Δὲν ἐθῆλασεν ἐν τούτοις εἰς μάτην τὸ γάλα τῶν θεῶν καὶ
ἱερῶν τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου συγκινήσεων. Ἐτίμησε τὴν πατρίδα

διά τῆς γραφίδος τῆς, διά τῶν πνευματικῶν ἔργων τῆς, διά τῶν παιδαγωγικῶν ἀγώνων τῆς, διά τῶν ἀναμορφωτικῶν ἰδεῶν τῆς.

Ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα καὶ στοιχειώδη ἐγκυκλοπαιδικὰ μαθήματα ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἀρρένων τῆς νήσου Σκύρου, ἐνθα ἐφοίτα αὐτὴ μόνη κόρη, διακριθεῖσα μεταξὺ πάντων τῶν συμμαθητῶν τῆς ἀρρένων καὶ λύσσα πρώτη πρὸ ἐβδομηκονταετίας τὸ ζήτημα τῆς ἀπὸ κοινῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν δύο φύλων καὶ τῆς πνευματικῆς ἰσότητος αὐτῶν.

Τυχαιῶς περιηγούμενος τὴν νῆσον τὸ 1837 ὁ ἱατρός Σπυρίδων Σαμαρτζίδης, καὶ σχετισθεὶς μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, ἐξεπλήγη διὰ τὴν εὐφυίαν καὶ καλλονὴν τῆς Εὐφροσύνης. Καὶ θὰ ἦτο βεβαίως ἐξαιτίας ὠραιότητος, ἐὰν κρίνη τις ἐκ τῶν σωζομένων εἰκόνων τῆς, καὶ ἐὰν τὸ γλυκὺ, λεπτὸν, ἐπίχαρι καὶ μελαγχολικὸν τῆς ψυχῆς τῆς ἀπετυποῦτο καὶ ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τῆς. Δὲν εἶδομέν ποτε τὴν Εὐφροσύνην Σαμαρτζίδου. Ἀλλὰ μὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἴδῃ τις τοιαύτας γυναίκας, ἵνα δυναθῇ νὰ τὰς ἀπεικονίσῃ; Μὴ ἡ ἔξοχος αὐτῆς διάνοια δὲν διαχύνεται εἰς ἀίγλησσας ἀναλαμπάς ἀνὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς! Μὴ ἡ εὐγενὴς ψυχὴ τῆς δὲν ζῆ καὶ ἀναπάλλεται εἰς πάντα τὰ χειρόγραφα τῆς περὶ ἡ ἔμμετρα, τὰ ἀποπνέοντα τὸ λεπτὸν ἐκεῖνο τῆς καρδίας τῆς ἄρωμα, τὰ προδίδοντα, χωρὶς νὰ μαρτυρῶσιν, ὀλόκληρον τὴν ζωὴν τῆς;

Δεκαεξαετίς ἐγένετο σύζυγος τοῦ Σπυρίδωνος Σαμαρτζίδου, ἀνδρὸς ἐναρέτου καὶ ἐπιστήμονος διαπρεποῦς. Ἄν δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἀπηρτεῖτο ἐνότης αἰσθημάτων καὶ πνεύματος διὰ τοὺς εἰς γάμον προωρισμένους, οὐχ ἤττον ἡ Εὐφροσύνη, ἢ εἰς πᾶσαν τοῦ βίου τῆς πράξιν μετὰ περισκέψεως προβαίνουσα, δὲν ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν μνηστῆρά τῆς, ἢ ὅτε ἐπέισθη, ὅτι ὁ γάμος τῶν ἦτον ἔνωσις καὶ τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματός τῶν συγχρόνων.

Ποιητικώτατα εἰς δέκα μόλις στίχους περιγράφει ἡ δεκαεξαετίς τότε παιδίσκη τὴν κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ γάμου τῆς συγχριντικὴν τῆς ψυχῆς τῆς κατάστασιν

*Ἄλλ' ἐπληξε τὰ ὄϊά μου καὶ ἦκουσα τὰ λέγει
Μία φωνὴ ἀδάτος ἐντόως ἀπ' τὰ ὕψη
«Παρθέρε, μὴ ταράττεσαι· ἰδοὺ τὸ πᾶρ σοι λέγει
«Πορεύου ἔς τὸν προορισμὸν δι' οὗ θ' ἀνακαλύψῃ
Ὁ τοῦς σου εὐτυχίαν,
Ἐλπίδας δὲ καὶ ὁδηγὸς πρὸς τὴν Ἀθανασίαν.
Ἴδοὺ ἡ γενεὰ σου
Ἄλλας θὰ φέρῃ γενεάς... παῦσαι τὰ δάκρυά σου.

Δὲν εἶσαι ἄρθος μαρμαρὴν εἰς χοῦν τὰ καταρτήσης,
Ἐπλάσθης μ' αὐλοῦ ψυχῆν καὶ ν' ἀναζήσης μέλλεις,
Καὶ ἄν τὸ σῶμα τὸ φθαρτὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀφήσης
Ὡς ἄστρον λάμπων θ' ἀναβῆς καὶ ἐπάρω θ' ἀνατείλλῃς.
Ἡ κόρις τῶν ἀστέρων
Εἶναι ψυχὰ ἀθάνατος πετῶσ' ἐπὶ αἰθέρων.
Τὸν Πλάστην τῶν φωτίζου
Καὶ εἰς τοὺς ἐπὶ γῆς θνητοὺς τῆ δόξαν κατοπτρίζου.*

Ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ γάμου τῶν ἡμερῶν, ὁ σύζυγός τῆς κατενόησεν, ὅτι ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἦτο γυνὴ προωρισμένη νὰ μαρμαρῆται ἐν τῇ ἀδράνειᾳ καὶ τῇ ἡμετερίᾳ. Δὲν ἦτο γυνὴ δυναμένη νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ στενὰ καὶ ἀσφυκτικὰ ὅρια βίου παθητικοῦ, οἷος κατέστη ὁ βίος τῶν Ἑλληνίδων, εὐθύς μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν παλιγγενεσίαν. Ἡ κεφαλή τῆς δὲν ἠγάπα νὰ ἀναπαύεται ἐπὶ πτελωτῶν προσκεφαλαίων, ἀποχαυνούντων τὴν

διάνοιαν καὶ καθιστώντων τὸ ἦθος καὶ τὴν ψυχὴν τρυφηλὴν καὶ ταπεινὴν. Δὲν ἀφῆκεν ἑαυτὴν νὰ ἐξαντληθῇ καὶ μαρμαρῆθῇ ὡς φυτὸν τοῦ ἀγροῦ ἐν θερμοληπίῳ, διότι ἐνόει, ὅτι τοιαῦτα φυτὰ οὐδέποτε ἀποδίδουσιν ὑγιεῖς καρπούς, ὅτι τοιαῦται γυναῖκες κυφοροῦσιν οὐχὶ ἐνδοξὸν διὰ τὴν πατρίδα μέλλον, ἀλλ' ἐθνικὴν κατὰπτωσιν.

Ἀνάλαβε λοιπὸν ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος ἀνὴρ τὴν περαιτέρω μόρφωσιν τῆς προσφιλοῦς συζύγου του. Ὁ ἀείμνηστος Καλαμάνης καὶ ὁ ἐκ Σερρῶν Φωτιάδης ὑπῆρξαν διδάσκαλοι αὐτῆς ἀπὸ τοῦ γάμου τῆς μέχρι τοῦ 1841. Ἐπεδόθη δὲ μετὰ πρωτοφανοῦς ζήλου εἰς μελέτην τῶν διασημοτέρων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων.

Ἡ ἐνεργητικότης καὶ ἀποφασιστικότης τῆς Εὐφροσύνης Σαμαρτζίδου δὲν εἶχον ὅρια. Εἶναι ἡ πρώτη Ἑλληνίς, ἣτις ἀπετόλμησε πρὸ τεσσαρακονταετίας ὄλης νὰ ὑψώσῃ τὴν σημερινὴν τῆς πνευματικῆς τῆς γυναίκος χειραφετήσεως. Εἶναι ἐκείνη, ἣτις διέσπασε πρώτη ἐν Ἑλλάδι τὰς σιδηρὰς πέδας τῆς πνευματικῆς τῆς γυναίκος ὑποδουλώσεως καὶ ἥτις μὲ τὴν δάδα τῆς προόδου ἀνὰ χεῖρας ἤνοιξεν ἡμῖν τὴν ὁδόν, ἐν ἣ ἀπὸ τετραετίας βαδίζομεν. Εἶναι ὁ τροπαιοῦχος σηματοφόρος μας, ἀδιάφορον ἂν ἐξέλεξε πεδῖον δράσεως τὴν πρωτεύουσαν τοῦ βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὅχι τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Ἐκεῖ ἵδρυσεν αὐτὴ ὑπὸ τὸ ὄνομά τῆς, χωρὶς φόβους καὶ ἐνδοιασμούς, χωρὶς ψευδώνυμα καὶ ἐπιφυλάξεις, τὸ πρῶτον γυναικῆον περιοδικόν, ὅπερ ἔφερε τὸν τίτλον «Κυψέλη». Εἶναι ἡ πρώτη Ἑλληνίς δημοσιογράφος, ἣτις δικαιοῦται νὰ καταλάβῃ θέσιν περιφανὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλολογίας τῶν χρόνων ἐκείνων.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἡ ἀμάθεια καὶ ἀφιλομουσία τῶν συγχρόνων τῆς γυναικῶν ἐπήνεγκε τὴν διακοπὴν τοῦ περιοδικοῦ τῆς, πολλὰ ὅμως καὶ ἀξιόλογα ποιήματα αὐτῆς ἐδημοσίευσεν κατὰ καιροὺς ἢ πρὸς τοῦ ἀσιδίμου Ἰσιδωρίδου Σκυλίτση ἐκδομένη τότε «Ἐφημερίς τῆς Σμύρνης».

Κατὰ τὸ 1849 μετέβη εἰς Σύρον πρὸς ἐκπαιδεύσιν τῶν τέκνων τῆς. Καίτοι δὲ ὑπὸ πολλῶν περιστοιχίζετο μητρικῶν φροντίδων, οὐχ ἤττον ἐξηκολούθει ἀσχολουμένη εἰς τὰς προσφιλεῖς φιλολογικὰς μελέτας τῆς καὶ γράφουσα ἡκαυμάτους στίχους, ὧν πολλοὺς ἐδημοσίευσεν τὸ τότε ἀμύζων περιοδικόν «Εὐτέρπη». Ἦτο εἰς τακτικὴν πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν, ἣν ἐπεσφράγιζεν ἀδελφικὴ ἀλληλογραφία μετὰ τῶν συγχρόνων τῆς ποιητῶν, Γ. Ζυλοκώστα, Γ. Παράσχου, Κ. Πώπ, μετὰ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν Μάρκου Κανῆ καὶ Ἐδουάρδου Φούσκου καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων ξένων καὶ Ἑλλήνων διακεκριμένων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφέων. Πολλὰ ὠραῖα ποιήσεις αὐτῆς μετεφράσθησαν ἰταλιστῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλλήνου ποιητοῦ Ἀλεξάνδρου Φουμαγάλη.

Ἀλλ' ἡ Εὐφροσύνη, ὡς προσέπομεν, δὲν εἶχε γεννηθῆ μόνον ποιήτρια. Ἦτο πατριώτις ἔξοχος καὶ μετ' ὀδύνης παρετήρει τὴν στασιμότητα τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνίδος. Ὅτε δὲ τὸ 1856 μετέβη μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς εἰς Λάρισα, πόλιν τότε ὑπόδουλον ἔτι, πλὴν ἑλληνικωτάτην, ἡ πατριωτικὴ αὐτῆς καρδία ἐπόνοι διὰ τὸ σκότος καὶ τὴν ἀπελπιστικὴν ἀμείθειον, ἐν ἣ ἐφυτοζῶσιν αἱ ὀμφυλοὶ τῆς ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Προέτεινε εἰς τὴν πλουσιωτάτην φίλην τῆς Ἑλένην Τσιτῆτα, νὰ ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τῆς ἐκδόσεως τῶν ποιημάτων τῆς· τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως δ' αὐτῶν προκύψαν ποσὸν διέθεσεν εἰς ἵδρυσιν τοῦ ἐν Λαρίσῃ πρώτου ἑλληνικοῦ Παρθενοναγωγείου. Πόσῃν χάραν ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ τῆς ἠσθάνετο διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ εὐγενοῦς ἐκεῖνου ἔργου τῆς καὶ πόσον εὐτυχῶς ἀνεκρίβησεν ἑαυτήν.

Ἄλλ' ἡ εὐτυχία ἀκολουθεῖται ἀπαρεγκλίτως σχεδὸν ὑπὸ τῆς ὑστεροτόκου καὶ φθονεῖας αὐτῆς ἀδελφῆς, τῆς δυστυχίας. Ἐν

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΤΑ ΑΝΘΟΦΟΡΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ

Πόλεμος κατὰ τοῦ Δένδρου τῶν Χριστουγένων! Πόλεμος κατὰ τῶν ἐπισκεπτηρίων, καὶ ἰδίᾳ, κατὰ τῶν ἀνοσοτικῶν τοιοῦτων! Εἶναι ξένα ἔθιμα, λέγουσι οἱ αὐστηρότεροι καὶ δι' αὐτὰ ἐξήχθη ἐξ Ἑλλάδος χρῆμα, χρυσός... πόσος νομίζετε; 10 χιλ. δραχμαί. Οἱ πλούσιοι, οἱ blasés, οἱ μὴ ποιούντες διάκρισιν μεταξὺ μεγίστων καὶ ἐπισημῶν ἑορτῶν ἢ ἡμερῶν πένθους, ζητοῦσι καὶ τὴν τῶν ἀπλῶν ἐπισκεπτηρίων κατάργησιν. Εἶναι ξένα, λέγουσι καὶ οὗτοι, ὑποδύομενοι προσωπεῖον πατριωτῶν. Δὲν εἶναι ἔθιμα ἐθνικὰ, ἔθιμα Ἑλληνικὰ. Καταργήσατε τὰ ἐπισκεπτήρια.

Ἡμεῖς, ἐπίσης ὡς ἐκεῖνοι πατριώτιδες, λέγομεν: διατηρήσατε, παραδεχθῆτε, υἱοθετήσατε πᾶν ἔθιμον—ἔστω καὶ ξένον—δι' οὗ αἱ ἡμέραι αὐταὶ τῆς χαρᾶς καὶ παγκοσμίου χριστιανικῆς ἑορτῆς πανηγυρίζονται ἐπισημότερον. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία δὲν ἔχει πατρίδα. Ἡ θρησκεία εἶναι διεθνὴς, παγκόσμιος. Οἱ πρόγονοί μας δὲν εἶχον Δένδρον τῶν Χριστουγένων διότι ἦσαν εἰδωλολάτραι. Οἱ πατέρες μας δὲν ἐστόλιζον Δένδρον τῶν Χριστουγένων, διότι ἐφοβοῦντο νὰ ἐορτάσωσιν, διότι κρύφα καὶ μετὰ φόβου μετέβαινον καὶ εἰς τὸν αὐτόν. Ἡ ἰδέα ἄλλως, τῆς διὰ τοῦ Δένδρου ἐορτάσεως τῶν Χριστουγένων, τῆς διὰ τῶν χλοερῶν αὐτοῦ κλώνων χαρμοσύνου ἀγγελίας τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι χριστιανικὸν ἀνατολικὸν ἔθιμον, διατηρούμενον μέχρι σήμερον εἰς πολλὰ χωρία τῆς Θράκης. Ἐκεῖ οἱ παῖδες οἱ περιφερόμενοι ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ἐπισκεπτόμενοι τὰς διαφόρους οἰκογενείας, ὅπως εἶπωσι, κατὰ τὸ σῆμα, τὰ Χριστούγεννα, φέρουσιν ἀνὰ χεῖρας πλουσίους κλώνους ἐλάτης, ἀφ' ὧν ἡ οἰκοδέσποινα καὶ ὁ οἰκοδεσπότης ἀναρτῶσι τὰ πρὸς τοὺς ἀγιοῦπαῖδας τούτους δῶρά των, συνιστάμενα συνήθως ἐκ μῆλων καὶ ἄλλων καρπῶν.

Τὶ στοιχίζει δὲ ἐν Δένδρῳ, ὅπως θεωρηθῇ δηλητηριώδες, ὡς τὸ ἀποκαλεῖ ἡ φίλη συνάδελφος «Ἐβδομάς». Ποῖα πολυτέλεια καὶ σπατάλη γίνεται διὰ τὴν διακόσμησιν ἐνὸς Δένδρου τῶν Χριστουγένων, ὅπως θεωρήσωμεν ἐπιβλαβὴ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ἔθιμου τούτου; Μία ὀκτὰ καρύων, 5—6 μανδραρίνα καὶ ὀλίγη χρυσὴ κλωστή καὶ χρυσὴ κόνις. Τὰ δῶρα δὲν υπολογίζονται, διότι αὐτὰ προσφέρονται καὶ χωρὶς τὸ Δένδρον. Ἐν ὄλῳ 5—6 δρ. διὰ τὴν διακόσμησιν ἐνὸς Δένδρου. Ὅποια δαπάνη διὰ πανηγυρισμὸν τοιαύτης ἐπισημῆς καὶ μεγάλης ἑορτῆς! Ὅποια σπατάλη καὶ θυσία εἰς ἐνδοξὸν τελετὴν τῆς γεννήσεως ἐκεῖνου, ὅστις τόσα ὑπέστη διὰ τὴν σωτηρίαν μας!

Ἡμεῖς, ἐπαναλαμβάνομεν, εὐχόμεθα, ὅπως ἡ συνήθεια τοῦ Δένδρου γενικευθῇ, ὅπως τὰ παιδιά πασῶν τῶν τάξεων, τὰ πτωχὰ ἰδίως, ἐξοικειωθῶσι νὰ δαπανῶσι κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγένων τὰς μικρὰς οἰκονομίας των εἰς στολισμὸν καὶ χρῶσιν τῶν καρύων καὶ μῆλων ἐνὸς Δένδρου, ἢ νὰ ἀσκῶνται εἰς τὰ τυχερὰ παίγνια, ὡς παρατηρεῖται παρ' ἡμῖν ἀνὰ πᾶσαν ὁδοῦ γωνίαν. Ὅταν δ' ἀνδρωθῶσιν, ἑορτὴ τῶν Χριστουγένων νὰ μὴ σημάξη δι' αὐτοὺς ἢ ἐν τῷ καπηλεῖῳ διήμερουσι καὶ ἢ μέχρι κραυγῆς μῆθη, ἀλλὰ ἢ ἐν οἰκογενειακῷ κύκλῳ ἑορτῆ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, εἰς ἣν τόσον αἴγλην καὶ τόσον μεγαλεῖον προσδίει τὸ Δένδρον.

Τὴν φιλοπατρίαν, τὸν φιλεθνισμόν, τὸν ἐννοοῦμεν, τὸν αἰσθανόμεθα καὶ ἡμεῖς, ἂν καὶ γυναῖκες. Καὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἰδῶμεν τὸν λαόν μας ἐγκολπούμενον πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ τὸν ἐξευγενίσῃ, νὰ τὸν ἐκπολιτίσῃ, νὰ τὸν καταστήσῃ εὐσεβέστερον, χριστιανικώτερον, φιλοθρησκότερον.

Ναί! ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀγαπήσῃ περισσότερον τὴν θρησκείαν του, παρ' ὅσον τὴν ἀγαπᾷ. Εἰμεθα ἀναν-

τὸ ποτήριον τῆς ζωῆς στεφανοῦται ὑπὸ μέλιτος, ἐν τῷ βάθει αὐτοῦ κατακάθηται πικρὸν καὶ δηλητηριώδες τὸ ἄψινθιον. Διὰ τοῦτο ἡ εὐτυχία μᾶς διαθέτει πάντοτε εἰς μελαγχολίαν καὶ τὸ μεῖδιμα αὐτῆς συγγέεται με δάκρυα. Διὰ τοῦτο ἡ ὑπερμετρος χαρὰ προξενεῖ πάντοτε ἐνστικτὸν τινὰ καὶ ἀόριστον φόβον. Ἡ ψυχὴ μας ἔχει, ἴσως, ὡς ἐκ τῆς θείας καταγωγῆς τῆς, προφητικὴν τινὰ δύναμιν, δι' ἣς ἀσθενῶς μαντεύει τὸ μέλλον, δι' ἣς βλέπει τὰ ρόδα σκιαζόμενα ὑπὸ κυπρίστων, τὴν ζωὴν καὶ τὴν χάραν σκιαζόμενα ὑπὸ τῶν δαδῶν τοῦ θανάτου.

Διὰν προῶτως ὁ σκληρὸς θάνατος ἀφήρπασεν ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς Εὐφροσύνης τὸν προσφιλεῖ τῶν βίου τῆς σύντροφον, καὶ ἀπέσπασε διὰ παντός τὸ μεῖδιμα ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς ἐξόχου ἐκείνης γυναίκος. Ἐμεινε γῆρα, νέα ἔτι καὶ προστάτις πάντε θυγατέρων καὶ ἐνὸς υἱοῦ. Εἰς τὰ τέκνα τῆς ἐνέπνευσε τὰ ὠραῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθηματὰ τῆς καὶ ἐξεπαίδευσεν αὐτὰ καταστάσασα ἄξια τοῦ ὀνόματος, ὅπερ αὐτὴ τε καὶ ὁ σύζυγός τῆς εἶχον καταστήσει περιφανῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς συγχρόνου φιλολογίας.

Ὅτε ὁ θάνατος τοῦ συζύγου τῆς, οὔτε αἰ ἐπακολούθησασαι αὐτὸν συμφορὰ ἴσχυσαν νὰ ἐπιφέρωσιν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς τὴν ἀπογοητεύσιν καὶ τὴν ἐγωϊστικὴν ἐκείνην ἀηδίαν τῆς δράσεως καὶ ἐνεργείας. Αἰ πρὸς στιγμὴν μαρμαρθεῖσαι τῆς ζωῆς τῆς ἰκμάδες ἠντλησαν καὶ πάλιν νέαν δύναμιν ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τῶν ὁμοφύλων τῆς εὐγενεῖ ζήλῳ τῆς. Διωργάνωσε καὶ διηθύνηεν ἐναλλάξ τὰ παρθενοναγωγεῖα Ἄρτης, Θεσσαλονίκης καὶ Σερρῶν, θεῖσα, οὕτως εἶπεῖν, τὰ θεμέλια τῆς γυναικείας παιδείσεως ἐν ταῖς ἑλληνικωτάταις τῶν Μακεδονικῶν πόλεων. Τὸ 1875 ἀπεσῦρθη εἰς Βῶλον, κεκμηκυῖα πλέον καὶ ἐξηντημένη ὑπὸ τοιοῦτου δράσεως καὶ ἐνεργείας παρελθόντος· ἐκεῖ ἐν ταῖς κόλποις προσφιλοῦς οἰκογενείας ἔζησε δύο μόνον ἔτη βίον ἤρεμον, ὅτε ὁ θάνατος ἀπέσπασεν αὐτὴν τῆς φιλοστοργίου καὶ τρυφεράς τῶν τέκνων τῆς ἀγάπης.

Ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς ἡ δούλη Ἑλλάς ἀπόλωσε μίαν τῶν εὐγενεστέρων θυγατέρων τῆς, τὴν πρώτην ἴτως, ἣτις μετ' ἀληθείας εἰργάσθη ζήλου, ὅπως καὶ τὰς λοιπὰς ὁμοφύλους καταστήσῃ ἄξια τέκνα τοιαύτης μεγάλης μητροῦς.

Πρὸς τὰς κ. κ. Συνδρομητριάς

Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν» εὐχαριστεῖ θερμῶς τὰς κ. κ. συνδρομητριάς τῆς, αἵτινες ἐσπευσαν νὰ ἐγγράψωσι νέας τοιαύτας εἰς τὰς πρὸς αὐτὰς ἀποσταλείσας ἀγγελίας. Αἰ ὑποστηρίζουσαι τὸ ἔργον αὐτῆς, ὑποστηρίζουσι τὸν ἀγῶνα, ἐν ὑπὲρ τῆς γυναικείας ἀναμορφώσεως ἀνάλαβε καὶ ὄν τόνον ἀποτελεσματικῶς ἀπὸ τετραετίας διεξάγει. Εἶναι ἀνάγκη συνεργασίας καὶ συνασπισμοῦ, ὅπως καὶ ἡμεῖς κατορθώσωμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰς Εὐρωπαϊκὰς ὁμοφύλους μας ἐν τῇ ὁδῷ τῆς προόδου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Νέου Ἔτους ἡ Διεύθυνσις παρακαλεῖ τὰς κ. κ. συνδρομητριάς, ὧν ἡ συνδρομὴ ἔληξε νὰ δηλώσωσιν, εἰν ἐπιθυμῶσι νὰ ἐξακολουθήσωσι αὐτήν, ἦν καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐκκερμῶν λ/σμῶν παρακαλοῦνται νὰ ἀποστείλωσιν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου.

τιρήτως οι ὀλιγώτεροι εὐσεβεῖς, οἱ ὀλιγώτεροι φανατικοὶ χριστιανοὶ τοῦ κόσμου. Καὶ δυστυχία εἰς τὸν λαόν, ὅστις δὲν πιστεύει! Μετὰ τῆς πίστεως ἐκλείπει καὶ ἡ ἐλπίς καὶ τὸ σέβας καὶ ἡ αὐταπάρνησις καὶ ὁ πατριωτισμός. Ἡ θρησκεία ὑπῆρξε πάντοτε ὁ μέγιστος καὶ ἠθικοπονητικώτατος δεσμός, ὁ συγκρατῶν τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ οἱ εἰδωλολάτραι αὐτοὶ πρόγονοί μας ἐπενόουν πομπῶδες ἑορτάς καὶ θρησκευτικὰς πανηγύρεις, ὅπως δι' αὐτῶν διατηρῶσιν ἀμυαῖον πάντοτε τὸ θρησκευτικὸν τοῦ λαοῦ αἶσθημα, ὅπως ὑπεκκλίωσι τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ὅστις, διότι ἠγάπησε τόσο τὴν θρησκείαν του, ἀπεθανάτισε καὶ τὴν πατρίδα του.

Τί δὲ νὰ εἶπῃ τις διὰ τὰ πτωχὰ αὐτὰ ἐπισκεπτήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπίσης ἀπεδόθη ὁ πομπῶδες τίτλος τῶν ἀντεθνικῶν. Ἀλλὰ τότε αἱ συγχαρητήριαι ἐπιστολαί, τὰ συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ τηλεφωνήματα, ἄτινα στοιχίζουσι πολὺ περισσότερον ἢ ἐν ἐπισκεπτήριον καὶ ἄτινα, δὲν ἐκληρονομήσαμεν βεβαίως παρὰ τῶν πατέρων μας, πῶς πρέπει νὰ ὀνομασθῶσι καὶ τί, τρόπον νὰ ἐκδιωχθῶσιν ἐκ τῶν ἐθνικῶν συνηθειῶν μας;

Ἄφετε τὰ ἐπισκεπτήρια νὰ ἐκτελῶσι τὸν ὠραῖον καὶ εὐγενῆ προορισμὸν των. Ἄφετε τὰ λευκὰ, ἀγνὰ ἢ καὶ ἀνθοφορεμένα ἔτι νὰ διασχίζωσι θαλάσσας καὶ ὄρη, φέροντα πολλάκις τὴν χαρὰν, τὴν ἀνακούφισιν, τὴν παρηγορίαν, τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν μακρὰν τῆς πατρίδος φίλον, εἰς τὸν ἐν τῇ ξένῃ συγγενῇ, εἰς τὸν ἐν τῇ κλίνῃ πάσχοντα, εἰς τὸν ἐν ὁδῷ καὶ πενίᾳ καὶ θλίψει βεβουημένον. Πόσα καὶ οἷα διάφορα αἰσθήματα ἐμπνέει τὸ μικρὸν τοῦτο τετραγώνιον χαρτίον. Δὲν παρέστηκε λοιπὸν ποτε μάρτυρες τῆς χαρᾶς καὶ τῆς συγκινήσεως, ἣν αἰσθάνεται οἰκογένεια πολυπαθῆς καὶ δοκιμασθεῖσα, ἐπὶ τῇ λήψει τοῦ εὐλογημένου αὐτοῦ τετραγώνου χάρτου. Ποσάκις ἀναγινώσκειται καὶ ὁ νοῦς φαίνεται ἀναζητῶν ὅπισθεν τοῦ ὀνόματος τὴν σέψιν, τὰς διαθέσεις, τὸ αἶσθημα τοῦ στέλλοντος! Βλέπει, δὲν μᾶς ἐλησμόνησαν, καὶ ἐν τῇ πτωχείᾳ μας αὐτῇ, ἤκουσά ποτε γυναῖκα δυστυχῆ λέγουσαν πρὸς τὸν σύζυγόν της.

Τὸ ἐπισκεπτήριον, τὸ λεπτὸν καὶ στιλπνὸν ἐκεῖνο τεμάχιον χάρτου, εἶναι ὁ εὐγλωττότερος τῶν αἰσθημάτων μας διερμηνεύς. Τὸ σέβας τοῦ κατωτέρου πρὸς τὸν ἀνώτερον, τοῦ εὐεργετηθέντος πρὸς τὸ εὐεργετήσαντα, τὴν ἀγάπην τῶν ἐν τῇ ξένῃ συγγενῶν καὶ φίλων, τίς τὴν ἀναζωπυρεῖ, εἰ μὴ τὸ ἐπισκεπτήριον! Δὲν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ δι' ἐπιστολῆς, ἐν ἣ γράφονται κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας κοινοὶ τόποι. Τὸ ἐπισκεπτήριον εἶναι τὸ ἐγὼ μας, ὅπερ προσφέρεται λέγον: ἀνάγνωσον ἐν ἐμοί, ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

Χωρὶς τὸ ἐπισκεπτήριον τοῦτο, θὰ ἤξεύραμεν ἄρα, ἐὰν ἡ φίλη ἢ ὁ φίλος μας, ὅστις ἔφυγε διὰ μακρὸν ἀπέχει εἶναι ἐν τῇ ζωῇ; Χωρὶς αὐτό, θὰ εἶχομεν ἄρα τὴν γενναιότητα νὰ ἀνανεώσωμεν ἀλληλογραφίαν ἢ σχέσιν διακοπέισαν μετὰ φίλων ἀλλοτε προσφιλῶν, οἵτινες ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἰσως μᾶς ἐψύχραναν καὶ πρὸ τῶν ὁποίων ἡ φιλαυτία μας δὲν ὑποκύπτει; Τὰς ἡμέρας ταύτας ἡ καρδία μας εἶναι εὐνοϊκώτερον διατεθειμένη πρὸς πάντας. Ἀμέσως, ἐν ἐπισκεπτήριον. Τοῦτο δὲν εἶναι ταπεινώσις δι' ἡμᾶς. Καὶ ὅμως τὸ ἐπισκεπτήριον λέγει, ὅτι ἡμεῖς δὲν θὰ εἶχομεν τὴν δύναμιν νὰ εἴπωμεν. Τὸ ἐπισκεπτήριον φέρει τὴν γενναίαν συγχώρησιν ἢ ζητεῖ αὐτὴν, τὸ ἐπισκεπτήριον φωνάζει εἰς τὰς ἐπιλήθμονας φίλας μας. «Μὴ ἀφίνετε τὴν λήθην νὰ ἀναπτύσσεται ἐν τῇ ὁδῷ τῆς φιλίας, διότι θὰ καταπνίξῃ αὐτήν».

Ἡ νεότης δέ, ἡ θάλλουσα καὶ ἀνθούσα νεότης, ἡ εὐαίσθητος, ἡ ποιητικὴ, ἡ καλλιτεχνικὴ ἡλικία ἄς στολιζῇ τὰ ἐπισκεπτήριά της μὲ ἀνθη. Ἐκ νεῶν δὲν δικαιούται νὰ ἔχῃ ἐπισκεπτήριον, νὰ λέγῃ ἐγὼ, ἄς στέλλει τὸ ἀνθοφόρον καὶ μυροβόλον ἐπὶ τοῦ χάρτου σύμπλεγμα. Εἶναι ἡ ἀληθὴς εἰκὼν τῆς ἀνθῆ, ἀγνὰ, τρυφερὰ, μυροβόλα, ὡς ἐκεῖνη. Ὅχι λοιπὸν γλισχρότητες εἰς τὰς κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ὠραίας καὶ ἀγνὰς διαχύσεις τῶν παιδικῶν ψυχῶν. Ἄφετε τὰς νὰ στέλλωσιν εἰς τὰς φίλας των ἐν ἀνθος, ἔστω καὶ χάρτινον. Εἶναι ἡ πρώτη θυσία των ὑπὲρ τῆς φιλίας, ὑπὲρ τοῦ ὠραίου καὶ εὐγενοῦς τοῦ αἰσθηματος, ὅπερ ἐξευγενίζει τὴν καρδίαν. Ἄφετε τὴν φαντασίαν των ἐλευθέραν, ἄφετε τὰς πείρουγας τῆς μνήμης των ἀναπεπταμένας νὰ διασχίζωσι τὰς ἐκτάσεις, τὸ ἀπειρον, νὰ μὴ λησμονῶσι καὶ τὴν εἰς τὰ ἀπώτατα τοῦ κόσμου σημεία ἀπουσιάζουσιν φίλην των, ἀλλὰ νοερῶς καὶ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀνθῶν νὰ συνεορτάζωσι τὰς ὠραίας καὶ ἀγνὰς ἐορτάς.

Εἰδοποιούνται αἱ κ. κ. συνδρομητριά, ὅτι πᾶσα ἐπιστολὴ στελλομένη εἰς τὸ γραφεῖόν μας ἄνευ γραμματοσήμου ἐπιστρέφεται ὡς ἀπαράδεκτος. Παρακαλοῦνται ἐπίσης αἱ ἐγγράφουσαι ἡμῖν συνδρομητριάς νὰ καθρογογράφωσι τὰ ὀνόματα καὶ τὰς διευθύνσεις αὐτῶν, ἵνα μὴ συμβαίνωσι λάθη εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν φύλλων καὶ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ταινιῶν. Ἐπίσης αἱ δι' οἰανδήποτε αἰτίαν γράφουσαι πρὸς ἡμᾶς νὰ σημειώσιν ἐν τῇ ἐπιστολῇ των τὴν πόλιν, ἐν ἣ διαμένουσι, διότι ἄλλως ἀδυνατοῦμεν καὶ τὰς παραγγελίας των νὰ ἐκτελέσωμεν καὶ νὰ ἀπαντήσωμεν αὐταῖς.

ΜΟΖΑΡ

Δ

Περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1774 ἀφίκετο ἡ οἰκογένεια Μόζαρ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βαυαρίας. Ὁ Βολφγκάγκ δεκαοκταετής ὢν, ἔδωκεν εἰς τὸ κοινὸν τοῦ Μονάρχου νέον μελοδῶρα συμπληρώσαν τὴν φήμην του. Ἀπὸ τῆς πρώτης παραστάσεως τοῦ μελοδῶρα τούτου ὁ νεανίας κατέκτησε τὴν εὐνοίαν τοῦ κοινῶ καὶ ἐκλείπει τὰ στόματα τῶν ἐχθρῶν του. Ἀλλ' ἡ τύχη δὲν ἐμεῖοι πάντοτε εἰς τοὺς ταξιδιώτας καλλιτέχνους μ' ὅλας τὰς ἐπιτυχίας των. Εὐτυχεῖς ἦσαν ὁσάκις ἐκέρδιζον ἀρκετὰ χρήματα, ἐπαρκούντα μόνον διὰ τὰ ἐξοδά των.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1775 ἐπανερχοῦνται εἰς τὴν πατρίδα των καὶ ἐργάζονται ἐν τῇ ἀπομονώσει δύο καὶ ἡμισυ ἔτη. Ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία τοῦ Μόζαρ νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸ κοινὸν τὰς μακρὰς μελέτας του, ἀναγκάζει τὸν νέον συνθέτην νὰ ἐπιχειρήσῃ νέα ταξείδια. Ταύτην δὲ τὴν φορὰν θέλει νὰ γείνη γνωστὸς εἰς Παρισίους, ὅπου μόνον ὡς παιδίον εἶχε φανῆ. Θέλει νὰ δειξῇ εἰς τοὺς ἐνθουσιῶντας Γάλλους, ὅτι ἡ ἡλικία δὲν ἐξήλειψε τὴν εὐφυΐαν. Ἀναχωρεῖ τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1777, συνοδευόμενος οὐχὶ πλέον ὑπὸ τοῦ πατρὸς του, εἰς τὸν ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σαλτσβούργου ἀπεποιήθη νέαν ἄδειαν ἀπουσίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς μητρὸς του, ἣτις ἀναλαμβάνει τὸ δυσχερὲς ἔργον τοῦ νὰ διοικῇ τὸν εἰκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους νεανίαν. Ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ ἦτο σκληρὸς, διότι ἦτο ἡ πρώτη φορὰ, καθ' ἣν ὁ ἀφωσιωμένος πατὴρ ἀπεχωρίζετο τοῦ προσφιλοῦς υἱοῦ του. Ὁ πρῶτος σταθμὸς τοῦ Μόζαρ ἦτο τὸ Μονάχον, τὸ ὁποῖον τῷ ὑπενήθυμζε τὰς τελευταίας δάφνας, ἄς ἔδρεψῃ.

«Μὲ ἀγαποῦν πολὺ ἐδῶ, γράφει ἐν τινὶ ἐπιστολῇ του, πόσῳ δὲ

θὰ μ' ἀγαπήσουν περισσότερον, ὅταν ἀναβιβάτω ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν ἐθνικὴν γερμανικὴν μουσικὴν! Βεβαίωτατα τοῦτο θὰ γείνη παρ' ἐμοῦ, καὶ δὲν βλέπω τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ συνθέσω τὴν ἐθνικὴν, ἀφ' ὅτου ἤκουσα τὴν μουσικὴν τῶν συμπατριωτῶν μας».

Δὲν ἠπατάτο ποσῶς ὁ Μόζαρ· ἐπέπρωτο νὰ γείνη ὁ πατὴρ τῆς κλαστικῆς μουσικῆς ἐν Γερμανίᾳ. Αἱ ἐπιτυχίαι του ὑψαρίστου τὰ μέγιστα τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐφοβεῖτο μὴ ὁ υἱὸς του τυφλούμενος ὑπὸ τῶν ἐπαίνων λησμονήσῃ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καθήκοντά του. Ὁ καλὸς πατὴρ ἐφρόντιζε περισσότερον περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ υἱοῦ του ἢ περὶ τῶν ἐπιτυχιῶν του ὡς καλλιτέχνου καὶ τῷ ἀπηύθυνε διηνεκῶς συμβουλὰς, ἐν αἷς διακρίνει τις ἀφ' ἑνὸς τὴν ἀγάπην πατρὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς ἀνησυχίας χριστιανοῦ. Εἰς Augsburg τῷ ἔγραψεν ἐπιστολήν, ἐν ἣ τὸν ἤνεχο διὰ τὴν ἐορτὴν του καὶ τὸν συνεβούλευε νὰ μὴ παραμελῇ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν ἡσυχίαν· εἰς ταύτην δὲ μετὰ δύο ἡμέρας ἀπαντᾷ ὁ Μόζαρ ὡς ἐξῆς: «Φιλῶ τὰς χεῖρας τοῦ προσφιλοῦς μου πατρὸς καὶ τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὰς ἐπὶ τῇ ἐορτῇ μου εὐχὰς του. Ἄς εἶνε ἡσυχός· ἔχω πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν Θεόν, ἀναγνωρίζω τὴν παντοδυναμίαν του καὶ φοβοῦμαι τὴν ὀργὴν του· ἀλλὰ γνωρίζω ἐπίσης τὴν καλοσύνην του, τὴν εὐσπλαγγίαν του, τὴν μακροθυμίαν του πρὸς τὰ πλάσματα Αὐτοῦ· οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τοὺς δούλους Αὐτοῦ».

Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀνεχώρει διὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλίας, ὁ Μόζαρ ἔλαθεν ἀπὸ τὸν πατέρα του «ἐπιστολήν ἀξιόθαύμαστον», ὡς λέγει ὁ Λαμαρτίνος, «ἀληθὴ διαθήκη» τοῦ πατρὸς Μόζαρ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν υἱόν του, διὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῶν Παρισίων. Εἶναι μία τῶν σελίδων ἐκείνων τῶν ἀπεσπασμένων ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς καρδίας, αἵτινες δέον νὰ φυλάττωνται αἰωνίως εἰς τὸ ἐγκόλιον τῶν οἰκογενειακῶν ἀρετῶν. Οὕτω λοιπὸν ὁ γέρον πατὴρ καὶ μακροθῆν δὲν ἔπαυε νὰ ἐκπληροῖ τὸ καθήκον του, τὸ ὁποῖον συνίστατο ὅχι μόνον εἰς τὸ νὰ ὀδηγῇ τὸν νέον καλλιτέχνην νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀληθῆ ἀξίαν του, ἀλλ' ἰδίᾳ εἰς τὸ νὰ ἀναπτύξῃ ἐν αὐτῷ τὴν ἀγάπην τοῦ καλοῦ καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, τὰς αἰωνίους ταύτας βάσεις παντὸς ἀληθοῦς μεγαλείου!

Ὁ μέγας καλλιτέχνης διηθύνετο εἰς Παρισίους, πλήρη ἔχων τὴν καρδίαν του γλυκυτάτων ἐλπίδων. Καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ του, ἂν καὶ ἐφοβεῖτο τὴν ἠθικὴν ἐπιρροὴν τῆς μεγάλης ταύτης πρωτεύουσας ἐπὶ τοῦ υἱοῦ του, οὐχ ἤττον ὅμως συνεβούλευεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὰς μικρὰς πρωτεύουσας τῆς Γερμανίας, ἐνθα ἀπῆντα μόνον ζηλείαν καὶ μικροπρέπειαν. Ὁ πατὴρ του ἐνόει καλλίτερον ἐκείνου τὴν ἀληθῆ του ἀξίαν καὶ τῷ ἔγραψε: «Ὁφείλεις νὰ καταταχθῆς εἰς τὴν σειράν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν· πρέπει νὰ γείνης ἢ Καῖσαρ ἢ μηδέν».

— «Ἐγὼ πεποιθήσιν,» ἀπαντᾷ ὁ υἱός, «θὰ τιμῆσω τὸ ὄνομα Μόζαρ».

Ἄλλ' οἶμοι! ἔτι ἄπαξ ἐπέπρωτο νὰ ἴδῃ τὴν ψυχρὰν πραγματικότητα καὶ τὴν διάψευσιν τῶν ὀνειρῶν του. Ἐλησμόνει, ὅτι ὁ καιρὸς ἐξήλειψε τὰ ἔχνη τοῦ ἐκτάκτου φαινομένου τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ἐνδιαφέρον διεδέχθη τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἢ περιφρόνησις καὶ ἡ ἀδιαφορία. Μία δὲ τῶν αἰτιῶν τῆς ἀδιαφορίας ταύτης ἦτο καὶ ὁ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐνθουσιασμός ὑπὲρ τῶν δύο καλλιτεχνῶν τοῦ Glück καὶ Piccini.

Τὸ Παρισινὸν κοινὸν ἐφρόντιζε πολὺ διὰ τὴν ἰδικὴν του μουσικὴν, ὥστε δὲν ἔδιδε τὴν παραμικρὰν προσοχὴν εἰς νέον ἀρχαρίον. Πρέπει τις νὰ τὸν ἀκούσῃ νὰ διηγήται μὲ τὸν καλλιτεχνικὸν καὶ πλήρη ἀττικῶ ἄλατος κάλαμόν του, τὴν ζωὴν, ἣν διῆγεν ἐν Παρισίοις, ἵνα συμπεράνη, ὅτι ὁ Παρισινὸς κόσμος μάτην ἐκαυχᾶτο ἐπὶ σοφίᾳ. «Ἐὰν ὑπῆρχεν ἐδῶ, λέγει,

καμμία γωνία μόνον, ὅπου οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶχον ὧτα διὰ νὰ ἀκούωσι, καρδίαν διὰ νὰ αἰσθάνωνται, ὀλίγον αἶσθημα διὰ νὰ ἐννοῶσι καὶ τι ἀπὸ μουσικῆν, θὰ ἐγέλων ἀπὸ καρδίας δι' ὅλας τὰς περιπετείας μου· ἀλλὰ δυστυχῶς εὐρίσκομαι ἐν μέσῳ ἀμαθῶν ἀνθρώπων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μουσικὴν..... Ὅχι, δὲν ὑπάρχει ἄλλη πόλις, ὡς οἱ Παρισίιοι. Μὴ νομίζετε, ὅτι ὀμιλῶ οὕτω περὶ τῆς μουσικῆς τῆς χώρας ταύτης μεγαλοποιῶ τὰ πράγματα. Ἐρωτήσατε οἰονδήποτε θέλετε — φθάει μόνον νὰ μὴ ἦται ἡ Γάλλος — θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ὅπως ἐγὼ. Ἐν τούτοις εἶμαι ἐδῶ· πρέπει τὰ πάντα νὰ ὑπομείνω. Θὰ εὐχαριστήσω τὸν παντοδύναμον Θεόν, ἐὰν ἐπιστρέψω διατηρῶν τὰ αἰσθηματά μου ἀγνὰ. Καθ' ἐκάστην παρακαλῶ Αὐτὸν νὰ μοι διδῇ ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν, ὅπως τιμῆσω ἐδῶ ὀλόκληρον τὸ γερμανικὸν ἔθνος καὶ κερδήσω ἀρκετὰ χρήματα, ὅπως σᾶς βοηθήσω· ἐν μιᾷ λέξει, ὅπως ἐνωθῶμεν ἐντὸς ὀλίγου καὶ διεθλωμεν ὁμοῦ τὰς ἐπιλοίπους ἡμέρας τοῦ βίου ἡμῶν ἐν εὐρίῃ καὶ χαρᾷ».

Ὁ νέος καλλιτέχνης συχνάκις ἔχανε τὸ θάρρος του, ἀλλ' ὅτε ἐπᾶν ἤνεχο τὸ ἐσπέρας ἐκ τῆς κοπιώδους ἐργασίας τῆς ἡμέρας εἰς τὸ πενιχρὸν ξενοδοχεῖον, εὐρίσκε τὴν προσφιλῆ αὐτοῦ μητέρα, ἣτις τὸν περιέμενον ἀνυπομόνως καὶ αἱ περιποιήσεις τῆς ἀνεκούφιζον τὴν ψυχὴν του. Πλὴν φεῦ! καὶ ἡ εὐχαρίστησις αὕτη ἐπέπρωτο νὰ τῷ ἀφαιρεθῇ. Μακρὰν τοῦ συζύγου της, τῆς θυγατρὸς της, τῆς πατρίδος της, ἡ κ. Μόζαρ ἠσθένησε καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐσθέθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ υἱοῦ της. Ὁ θάνατος αὐτῆς ἐπληξε καιρίως τὸν φιλόστοργον υἱόν. Ἴδου πῶς ἀνακοινεῖ τὴν λύπην του εἰς τὸν ἱερέα Bullinger φίλον τῆς οἰκογενείας, ὃν ἐπιφορτίζει ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν λύπην ταύτην εἰς τὸν πατέρα του μ' ὅλας τὰς δυνατὰς λεπτομερείας. «Κλαύσατε μετ' ἐμοῦ, φίλε μου. Ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι ἡ θλιβερώτερα τῆς ζωῆς μου. Εἶναι δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον, καθ' ἣν ὦραν σᾶς γράφω. Ἡ μητέρα μου, ἡ προσφιλις μου μητέρα, δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὁ Θεὸς τὴν ἐκάλεσε πλησίον του. Αὕτη ἦτο ἡ θέλησίς του· ἐγὼ δὲ καθ' ὀλοκληρίαν ὑπέκω εἰς τὴν θεῖαν θέλησιν. Ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωκε τὴν μητέρα μου, ὁ Θεὸς μοῦ τὴν ἀφῆρεσε. Σκεφθῆτε πρὸς στιγμὴν τὰς ἀνησυχίας καὶ ἀγωνίας, ἄς ὑπέστην κατὰ τὰς δέκα πέντε ταύτας ἡμέρας. Ἀπέθανε χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῇ· ἐσθέθη ὡς λυγρία. Ἡ ἀγωνία ἤρχισε περὶ τὰς 5 καὶ 21 λεπτὰ τὸ ἀπόγευμα· τῇ ἔσφιγγε τὴν χεῖρα καὶ τῇ ὀμίλου, ἀλλ' οὐδὲ μ' ἔβλεπε, οὐδὲ μ' ἤκουε πλέον. Ἀπέθανε περὶ τὰς 10 τὴν νύκτα. Οὐδεὶς ἦτο πλησίον μου ἢ φίλος τις καὶ ἡ ξενόδοχος. . . .

Χάρης τῷ Θεῷ τὰ πάντα ὑπέμεινα μετὰ γενναιότητος καὶ ὑπομονῆς. Ὅτε εἶδον τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, παρεκάλουν τὸν Ὑψιστον διὰ δύο τινὰ, δηλαδὴ, νὰ καταστήσῃ εὐάρεστον τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μου καὶ νὰ δώσῃ εἰς ἐμὲ δύναμιν καὶ θάρρος· ἡ προσευχὴ μου εἰσηκούσθη καὶ διὰ τὰ δύο ταῦτα. Σεῖς λοιπὸν, περιπόθητέ μοι φίλε, παρηγορήσατε τὸν πατέρα μου. Δίδετε του θάρρος, ὅπως μὴ καταβληθῇ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεως ταύτης. Σᾶς συνιστῶ ἐξ ὅλης καρδίας καὶ τὴν ἀδελφὴν μου. Σώσατε τὸν ἀγαπητόν μου πατέρα, τὴν προσφιλεστάτην μου ἀδελφὴν». Ἴδου πῶς γράφει καὶ πρὸς τὸν πατέρα του μετὰ τινὰς ἡμέρας: — «Ἐπέφερα πολὺ, ἔχυσα δάκρυα πολλά. . . Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπέκυψα εἰς τὴν θεῖαν θέλησιν. Πράξατε τὸ αὐτό, ἀγαπητέ μου πάτερ, προσφιλεῖ μου ἀδελφῆ· κλαύσατε, κλαύσατε πολὺ, κλαύσατε μ' ὅλην τὴν καρδίαν σας, ἀλλὰ τέλος ὑποκύψατε εἰς τὸ θεῖον θέλημα· σκεφθῆτε, ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησις τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ· καὶ τί δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ πράξωμεν ἐναντίον αὐτῆς; — Καλλίτερον εἶναι νὰ προσευχώμεθα, νὰ τὸν εὐχαριστοῦμεν, διότι τὰ πάντα διεξή-

γθησαν τόσω καλῶς, διότι απέθανον ὡς ἀγία. Εἰς τὰς δυσχερεῖς ταύτας περιστάσεις ὑπέκυψα εἰς τὸ θεῖον θέλημα, χάρις εἰς τὴν πλήρη πεποιθήσιν μου, εἰς τὸν εὐκολὸν καὶ ἅγιον θάνατόν τας, ὁ ὁποῖος θὰ κατέστησεν αὐτὴν εὐτυχῆ, εὐτυχεστέραν ἡμῶν, καὶ σὰς βεβαιῶ, ὅτι θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀπέλθω μετ' αὐτῆς ἐκ τῆς ἐπιθυμίας ταύτης ἐγεννήθη παρηγορία τις, δηλαδή, ὅτι δὲν ἐχάθη ἐντελῶς δι' ἡμᾶς, ὅτι θὰ τὴν ἐπανίδωμεν καὶ θὰ εἴμεθα πλέον εὐχαριστημένοι, πλέον εὐτυχεῖς εἰς τὴν μέλλουσαν ἡμῶν ἔνωσιν ἢ εἰς ταύτην τὴν πρόσκαιρον. Ἀλλὰ ἀγνοοῦμεν τὴν στιγμήν, — τοῦτο ὅμως δὲν μὲ τρομάζει ποσῶς, — ὅταν θελήσῃ ὁ Θεός, εἶμαι πρόθυμος. "Ὅθεν ἡ ἀγία αὐτοῦ θέλησις ἐξεπληρώθη!

Εἰς οὐδὲνα μὲνει ἀπαρτήρητον τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο αἰσθημα, ὅπερ ἐκφράζεται διὰ τῶν ἀνωτέρω γραμμῶν. Ὁραῖον εἶναι ν' ἀπαντᾶ τις τοιαύτας θρησκευτικὰς πεποιθήσεις εἰς ἄνθρωπον, ὃν θαυμάζομεν ὡς διάσημον καλλιτέχνην! Ἦ πραιτέρω ἐν Παρισίοις διαμονὴ τοῦ Μοζαρ κατέστη ἀνυπόφορος δι' αὐτόν. Ἀπηύθησε νὰ διαγῆ τὸν βίον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν ἠνάγκασε νὰ φαίνεται εἰς τὸν κόσμον, ἐν ᾧ ἦτο εἰσέτι νωπὸν τὸ τοῦ τάφου τῆς μητρὸς του χῶμα καὶ νὰ θέτῃ εἰς ἀντίθεσιν τὴν καρδίαν καὶ τὴν τέχνην του, ἀναγκαζόμενος νὰ τραγωδῆ, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ἐρυθροὶ ἐκ τῶν δακρύων.

Καλλιόπη Κινδύνη.

ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΣΚΟΡΔΕΛΗ ΚΑΙ ΣΙΜΟΝΟΥΛΟΥ

Εἰς ὠραίαν ἐσπερίδα συνεχάλεσε τὴν προπαρελθούσαν Κυριακὴν ἡ διευθύνσις τοῦ Παρθεναγωγείου Σκορδέλη τοὺς γονεῖς τῶν οἰκοτρόφων αὐτοῦ μαθητῶν, αἵτινες ἤγον τὴν χαρμύσνον τοῦ Δένδρου τῶν Χριστουγέννων ἑορτῆν. Ἀφοῦ αἱ μαθήτριά ἐχώρευσαν ποιητικώτατα τὸν ἑλληνικὸν χορόν, φέρονται ἀνὰ χεῖρας κλάδους δάφνης, ἀφοῦ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐξετέλεσαν ὠραῖα ἐπὶ τοῦ κλειδοκρυμμένου τεμάχια καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιτυχίας ποιήματα καὶ διαλόγους, περὶ τὴν 11 ἀνέψξαν αἱ θύραι τοῦ παρακειμένου ὁμακίου καὶ ἐπεφάνη τὸ Δένδρον λαμποκοποῦν καὶ καταρροῦν ἀπὸ δάφρας.

Πᾶσαι αἱ μαθήτριά ἐφιλοδορήθησαν, πλην αὐτῶν δὲ καὶ πάντες καὶ πᾶσαι αἱ κεκλιμένοι. Μετὰ τὴν ἐν οἰκογενειακῇ φαιδρότητι διανομῆν τῶν δώρων, αἱ κεκλιμένοι ἀπεσύρθησαν, ἀποκομίζουσαι τὰς ὠραιότητας τῶν ἐντυπώσεων, διὰ τὴν ὠραίαν ταύτην καὶ ψυχαγωγικὴν ἑορτῆν τοῦ ἀξιολόγου τούτου Παρθεναγωγείου.

ΠΟΘΕΝ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΣΙΝ Αἱ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ

Ἦ ἀπὸ ψύξιν, ἢ ἀπὸ πολυφαγίαν, ἢ ἀπὸ κακὴν καὶ δύσπεπτον τροφὴν. Πρὸς ἀποφυγὴν ψύξιος καλύπτει τὸ μικρὸν μετρίως. Ἦ κεφαλὴ πάντοτε ἐλευθέρα. Τὸ στῆθος, ἡ κοιλία, οἱ πόδες θερμοί, πολὺ θερμοί. Ἐχετε πάντοτε ὑπ' ὄψιν, ὅτι πᾶσα ἡ ζωὴ τοῦ παιδὸς εὐρῆται ἐν τῇ κεφαλῇ του. Ἐὰν ἔχη κακοχυμίας, αὐταὶ ἐκσπῶσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐὰν ἔχη πυρετόν, ἡ κεφαλὴ πρώτη προσβάλλεται. Ἀφίνετε λοιπὸν τὴν κεφαλὴν ἐλεῖθεράν καὶ προσπαθεῖτε νὰ διατηρῆτε τοὺς πόδας θερμούς. Τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ μένει τὸ μικρὸν, ἄς μὴ ᾖ πολὺ θερμόν. Διότι ἡ θερμότης τοῦ δωματίου καθιστᾷ τὸ μικρὸν πολὺ εὐαίσθητον εἰς τὸ ψῦχος. Ἀνανεοῦνε τὸν ἀέρα τοῦ παιδικοῦ δωματίου, τοῦλάχιστον δις τῆς ἡμέρας, πρωῖαν καὶ ἑσπέραν. Καί, ἐὰν ὁ καιρὸς ᾖ πολὺ ψυχρὸς, ἀνοίξατε ἔστω καὶ ἐπὶ πέντε λεπτά, καθ' ἃ τὸ μικρὸν ἀποσιάζει πάντοτε.

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς γεννήσεως, ἐὰν ᾖ χειμὼν, διατηρεῖτε ἐν τῷ ὑπνοδωματίῳ τοῦ νεογνοῦ, καθ' ὅλην τὴν νύκτα, πῦρ, καλῶς κεκλεισμένον, ὅπως μὴ διαχέῃ ἐπιβλαβῆ ἀέρια, ἀλλ' ὅπως ἡ

ἡ θερμοκρασία τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ἢ πάντοτε ἡ αὐτῆ. "Ὅταν ἀλλάσσετε τὰ σπάργανά του, θερμαίνετε πάντοτε αὐτά. Μόνον μετὰ τὸν τρίτον ἢ τέταρτον μῆνα, ὅτε εἶναι ἤττον ἐπιρρεπὲς εἰς κρυολογήματα, παύετε θερμαίνουσα τὰ σπάργανα. Ἀποφεύγετε τὰς ἀποτόμους μεταβολὰς ἀπὸ τοῦ ψύχους εἰς τὴν μεγάλην θερμότητα καὶ τὰνάπαλιν.

Ἐπὶ τοῦ κατὰ σάρκα βαμβακεροῦ σπαργάνου θέτετε πάντοτε ἐν μάλλινον, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ βαμβακεροῦ ὑποκαμίσου μικρὸν μάλλινον περιχώριον. Μὴ σφίγγετε ποτε τὰ σπάργανα, ἀφίνετε τὰς κνήμας ἐλευθεράς, ὅπως τὸ μικρὸν κινή αὐτὰς κατὰ βούλησιν. Μὴ θέτετε οὐδαμῶ τὰ ἐνδύματά του καρφίδας. Καὶ εἰς τὰ σπάργανα αὐτὰ ἀναρτᾶτε ταινίας λινὰς. Τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τοῦ δωματίου καλύπτειτε διὰ πολὺ λεπτῆς σκουφέτας.

Φέρετε τὸ μικρὸν εἰς τὸν περίπατον εὐθύς ὡς ὁ καιρὸς εἶναι εὐχάριστος. Περιβιβάλετε τὸ διὰ θερμοῦ ἐπαυφορίου, ἀπὸ τοῦ περιτραχιλίου τοῦ ὁποῖου ἐξαρτᾶτε θερμὴν σκουφέταν, προφυλάττουσαν τὸν λαιμὸν, τὸν αὐχένα καὶ τὰ ὠτα ἀπὸ τῶν ἀνέμων καὶ τοῦ ψύχους.

Μὴ ἐξάγετε τὸ μικρὸν τοῦ οἴκου, ὅταν ὁ καιρὸς ᾖ πολὺ ψυχρὸς ἢ ὀμίχλωδης. Ὁ ψυχρὸς καιρὸς διαθέτει τὸ μικρὸν εἰς πόνους τοῦ λαιμοῦ καὶ κατάρρους, ὁ ὀμίχλωδης εἰς σκαρλατίνας, κρούπ καὶ παθήσεις κοιλιακὰς καὶ τῶν ἐντέρων.

Ἀπαγορεύσατε εἰς τὴν τροφὴν νὰ ἐκδῆ ἡ ν' ἀλλάσῃ ἐνδύμα τοῦ μικροῦ ἐκτὸς τοῦ δωματίου. Προτιμότερον νὰ μείνῃ βεβρέγμένον καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν, ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι ἐβράχῃ εἰς τὸν περίπατον, παρὰ νὰ ἐκτεθῇ εἰς ἀλλαγὴν τῶν ἐσωρούχων του ἐν ὑπαίθερ. Μία στιγμὴ ψύξεως δύναται νὰ τῷ ἐπιφέρει τὸν θάνατον. Ἐὰν ἐγίνωσκον τοῦτο πᾶσαι αἱ νεαὶ μητέρες καὶ ἐὰν ἐφύλαττον αὐστηρῶς τοὺς ἀνω κανόνας, ἡ θνησιμότης τῶν μικρῶν κατὰ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν δὲν θὰ ἦτο τόσω μεγάλη.

Μήτηρ, ἰατρός.

Τῆν παρελθούσαν Κυριακὴν δὲν ἐξεδόθη ἡ Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν ἕνεκα τῶν ἐορτῶν.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Μικρασιατικά. Ἡ Μικρὰ Ἀσία ἐξέπεσε τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου τῆς καὶ ἡ κοσμοκρατίσασα Δύσις ἔλκει σήμερον, ὡς ἡ Ἀνατολὴ ἄλλοτε, τοὺς Ἕλληνας περιηγητὰς εἰς θαυμασίων τῶν ἀριστοτελεσμάτων τῆς. Μόλις ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου ῥίπτομεν ἐν βλέμμα πρὸς τὰς χώρας ἐκείνας, αἵτινες ἐγένοντο ποτε ἡ ἑστία τῶν φωτῶν, καὶ ἐξ ὧν ἐξέπεμψε τὰς πρώτας θείας καὶ αἰγλησάσας ἀκτίνας τῆς ἡ χριστιανικῆς θρησκείας.

Ἀλλὰ τὴν λησμονηθεῖσαν πατρίδα τοῦ Βασιλείου καὶ Γρηγορίου εἰτήρην ἐσχάτως Μικρασιάτης συγγραφεὺς, ὁ κ. Ἰωακείμ Βαλαβάνης, ὀλόκληρον ὠραίαν συγγράμματα συλλογὴν μελετῶν καὶ περιγραφῶν διακόρων αὐτῆς πόλεων, ἡθῶν, ἔθιμων καὶ παραδόσεων. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ οἱ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς εἶχον ἤδη ἐξανέστησει πᾶν ὅ, τι ἀνήγειρο εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν τῶν χρόνων ἐκείνων. Ο κ. Ι. Βαλαβάνης ἐγραφε τὰ κατὰ τὴν ὑπόδουλον εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς χείραν, καὶ διὰ τοῦ συγγράμματός του παρέχει εἰς τοὺς συγχρόνους ἱστορικοὺς καὶ Ἀσιανολόγους πλήρη καὶ πρωτότυπον Ἀνατολικὴν εἰκόνα χώρας, ἣν ὁ κατακτητὴς ὤκειοποιήθη εἰς βαθμῶν, ὥστε οὐδ' ἴχνοσ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, ἀλλ' οὐτε τῆς καλούμενης ὑπὸ τῶν κατοίκων γλώσσης νὰ τηρηθῇ μέχρι σήμερον.

Μόνῃ ἡ θρησκεία ἐξακολουθεῖ νὰ ζωογονῆ τὰ στήθη τῶν ξενωρῶνων ἐκείνων χριστιανῶν, οἵτινες μακρὰν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἐκ παραδόσεως μόνον καὶ ἐκ μουσικῶν τῆς καρδίας τῶν παλμῶν γίνουσκουσι, ὅτι ὑπάρχει σήμερον Ἑλλάς ἐλευθέρα.

Δὲν ἀναλαμβάνομεν νὰ κρίνομεν τὸ ἔργον τοῦ κ. Βαλαβάνη, διότι εἰς τὰς πλείστας τῶν ἀναγνωστῶν μας εἶναι γνωστὰ ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ Παρνασσοῦ καὶ ἐκ περικοπῶν δημοσιευθεισῶν ἄλλοτε ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Κυριῶν αἱ Μικρασιατικαὶ μελέται του. Θεωροῦμεν μόνον ὑποχρεωμένον πάντα Ἕλληνα καὶ πᾶσαν Ἑλληνίδα νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπως νοσῶν τοῦλάχιστον ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐκείνων καὶ ἐκ τῶν ὠραίων καὶ ἀρετῶν αἰσθημάτων τῶν ἀνγλήσῃ πολλὰ παραδείγματα ἀρετῆς, τιμιότητος καὶ αὐταπαρνήσεως.

Ἡ Καμπάνια τοῦ Χωροῦ μου, ἡ Ἀλληγογραφία παρὰ τοῖς Μικρασιανοῖς, αἱ Σελίδες ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, εἶναι τόσαι καλά, ἵν πολλοὶ δὲ καὶ ποιητικὰ εἰκόνας, εἰς ἃς μετ' ἀπολαύσεως ἐντροπῆ ὁ ἀναγνώστης. Ἐἰς ἡγμένων τῆς Βλαχίας εἶναι μυθιστορηματικὸν ἐπεισόδιον ἀνδρὸς τοῦ ὄχλου, οὗτινος οἱ τιλοφόρητοι ἀπόγονοι οὐδένα ἔγρουσι λόγον νὰ θεωροῦνται ὑποχρεωμένοι εἰς τὸν συγγραφέα. Τὰ περὶ Ναρεδδὸν Χότζα καὶ τινες μῦθοι Μικρασιατικοὶ εἶναι μαργαρίται ὧν τὸ ἀρμα θὰ ἐκαναλλάξῃ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀἰτωπὸν ἐν τῷ τάφῳ του.

Μαγικά παίγνια. Ἡ παρὰ τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς «Ἐστίας» ἐξεδόθη ἐπὶ ὠραίου χάρτου καὶ μετὰ πολλῶν καλλιτεχνικῶν εἰκόνων νέα σειρά παιγνίων, ἅριστοι σύντροφοι διὰ τὰς μακρὰς ταύτας καὶ ψυχρὰς τοῦ χειμῶνος ἑσπέρας. Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου «Μαγικά παίγνια» ἀναποκρίνεται πληρῶστα εἰς τὰ ὠραία ἀληθῆ καὶ περιεργὰ παίγνια, ἅτινα ἐκτίθενται ἐν αὐτῷ. Τιμῶνται δρ. 3.

Λογοθεσία φιλεκπαιδευτικῆς ἐταιρείας. Παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς ἐταιρείας ἐξεδόθη ἕκτενης ἐκδοσεως τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1889—90.

Εὐτέρπη. Τὸ νέον μουσικὸν περιοδικὸν «Εὐτέρπη» οὗ τὴν ἔκδοσιν ἀνηγάμεν ἐξέδοτο τὸ πρῶτον φυλλάδιόν του περιέχον ὠραίαν Valse Boston τοῦ γνωστοῦ μουσικοδιδασκάλου Αἰμιλίου Καίλερ.

Ὁδῆσός. Παρὰ τῶν ἐν Βάρῃ κ. κ. Χ. Λαμπρῆ καὶ Γ. Σκαβαθῆ ἀγγέλλεται ἡ ἐκδοσις Ἑλληνικῆς Ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁδῆσός». Εὐχόμεθα εἰς τὴν νέαν συνάδελφον καλὴν πρόδοον καὶ εὐρτάτην διάδοσιν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πρὸς πάσας τὰς νέας κ. κ. συνδρομητριάς, ὡς καὶ πρὸς τὰς ἀνανεούσας τὴν συνδρομὴν των, γνωρίζομεν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπαντῶμεν αὐταῖς δι' ἐπιστολῶν περὶ τῆς λήψεως τῶν χρημάτων. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου μετὰ τῆς οἰκείας ἀποδείξεως εἶναι ἀσφαλτέστατη ἀποδείξις τῆς λήψεως τῶν χρημάτων. Ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ τῆς Ἐφημερίδος εὐθύς εἰς ἕλλη ἢ σερὰ τῶν γενεσθέντων μινεα. Ἐπίσης ἀναμνησκόμεν πρὸς τὰς κ. κ. συνδρομητριάς καὶ ἀντιπροσώπων μας, μετὰ τῶν ὁποίων εἴμεθα εἰς ἰδιαίτερον ἀλληλογραφίαν, ὅτι ἐκ βραδύων ἐνίοτε νὰ ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐπιστολάς των, τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν πολλῶν μας ἀσχολιῶν καὶ ἐκ τῶν ἀπειροπληθῶν ἐπιστολῶν, ἃς ἔχομεν νὰ γράφομεν ἐκάστοτε. — Κον Α. Μ. Μετυλῆνην. Διὰ τὸ τοῦ 1890 ἔχετε δίκαιον. Διὰ τὸ 89 γράφομεν πρὸς τὸν κ. Χατζ. Δ. — Κον Ι. Δ. Γύθειον. Δρ. 55 ἐλήθησαν. Θερμὰς εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα — Κον Π. Δ. Σπ. Γαργαλιάνους. Ἐλήθησαν ἐπιτηρώσθη. Τρία πρῶτα ἔτη ἀνά δρακ. 6 ἕκαστον ἀδειτον. Χρυσοδεμένα πολυτελῶς ἀνά δρακ. 11, συμπεριλαμβανόμενων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν δαπανῶν. — Κον Ε. Μ. Μασσαλίαν. Εὐχαριστοῦμεν διὰ συγχαρητήρια. Πλανᾶσθε ἐν τούτοις, νομίζουσα, ὅτι ἀρκεὶ μόνῃ ἡ καλὴ διαθέσις, ὅπως ἐπιτύχῃ τις τοιαῦτα ἀποτελέσματα. Ἀπατεῖται ἔργασια καὶ κόπος καὶ θάρος καὶ μεγάλη μεγάλη ὑπομονή. Ἡδύναθε νὰ ἐροῦσασθε μετὰ ὅλα αὐτὰ καὶ νὰ ἐσορᾶσθε κατὰ τὸν αὐτόν, οἷον οἷον καὶ ἡμεῖς, τρόπον τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων. Ὑπάρχουν καὶ ἐν τῇ πόλει σας τόσαι Ἑλληνίδες ἀποροὶ, γάνουσαι βαθυμῶν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ αὐτὴν τὴν ἐθνικότητά των καὶ τόσαι εὐποροὶ, ὥστε ἡδύνατό τις εὐρισκομένη εἰς τὴν θέσιν σας νὰ μὴ ἔῃ καιρὸν νὰ ἀνιῇ. — Κον Ε. Λαμπροπούλου. Ἡ ἐπιστολὴ σας ἄνευ διευθύνσεως πῶσως. Πῶς θέλετε νὰ εἰσεύρωμεν, ἐὰν σὺς ἀπεστάλη ἢ οὐ. ἴκην ὅμως, ὡς λέγετε, προκατεβάλετε τὸ ἀντίτιμον βεβαίως ἀπεσταλὴ εὐθύς ἅμα τῇ ἐκδόσει. Παρατηροῦμεν καὶ πάλιν ὡς καὶ πρὸς πᾶσαν κυρία ἢ κύριον ἀπευθυνόμενον πρὸς ἡμᾶς νὰ μὴ λησμονῆ νὰ σημειοῖ τὴν πόλιν, ἐν ᾗ διαμένει καὶ νὰ ὑπογράφῃται εὐκρινῶς καὶ ἐξαναγνωστός, ὅπως μὴ αἱ ταινίαι μας ἐκτυπῶνται μετ' ἐσφαλμένας διευθύνσεως, καὶ ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν πρὸς τίνα νὰ ἀπαντήσωμεν. — Κον Κ. Δ. Π. Σωζούπολιν. Φρ. γρ. 25 ἐλήθησαν. Συνεμορφώθημεν ὀδηγίαις σας καὶ οὕτω ἡ συνδρομὴ ἀμφοτέρων ἀρχεται ἀπὸ τοῦ 173ου ἀρ. Ἡμερολόγια ἀποστέλλονται. Τὰ ταχυδρομῆται γίνεται συγχρόνως διὰ πάντας τοὺς συνδρομητὰς. — Κον Οἱ. Α. Κ. Ράμλιον. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐγενεῖς κρίσεις καὶ εὐχὰς. Ἡμερολόγια ἀποστέλλονται. — Κον Ε. Μ. Λονδῶνον. Ἀποδέχθητε διότι δὲν συμφωνεῖτε μαζὶ μας, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀρχίμου παιδαγωγοῦ. Δὲν ἐδοκιμάσατε ὅμως νὰ μᾶς πείσατε ἀντικρούουσα τὰ ἐπιχειρήματά μας. Δὲν ἀρκεὶ νὰ λέγῃ τις «πλανασθε ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποδείκνυτε τοῦτο. Ἀναμένομεν λοιπὸν τὰ ἐπιχειρήματά

σας. — Κον Σ. Π. Κ. πολιν. Διατὶ νὰ παραπονηθῆ. Ἄγνοεῖτε λοιπὸν, ὅτι ὑπάρχουσι μομαί, δι' ὧν μᾶς ἀποδίδεται ἑπίαινος καὶ ἑπίαινοι, οἵτινες ἀποτέλλουσιν ἀληθῆς κτηροκτήτριον; — Κον Αἰ. Κ. Μὴ μεμφομένη. Οἱ πολλοὶ σκολοὶ ἄνθρωποι εἶναι οἱ ἀσφαλέστεροι φίλοι. Δὲν ἔχουν καιρὸν οὔτε νὰ ἦναι περίεργοι, οὔτε νὰ σπείρωσι ὀλιγοστάς. — Ἐρημίτιδα Ἄθῆνας. Δέχομεθα εὐχαριστικῶς τὴν συνεργασίαν σας, διότι καὶ τὸ ὄνομα σας εἶναι γαριέν καὶ ὁ κάλαμος σας γλαφυρός. Γνωρίζατέ μας μόνον τὸ ὄνομα καὶ τὴν διευθύνσιν σας. — Κον Π. Π. Η. Μεσολλογγιον. Δρ. 12 ἐλήθησαν διὰ 2 συνδρομᾶς ἐν τῇ Ἐφ. τῶν Κυριῶν. Ἡ ἑτησία συνδρομὴ τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» εἶναι δρ. 5 καὶ ὅ, τι δῶ. Ἀναμένομεν λοιπὸν σχετικὰς ὀδηγίας σας. — Κον Γ. Ζ. Ζ. Λέσβον. Ἀντίμον ἐξ «Ἡμερολογίων» ἐλήθη. Ἀπεστάλησαν. Ἄριθμοὶ λαχείου σημειοῦνται ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν ἐξωφύλλου. — Κον Θ. Μ. Ἀθήνας. Θέλετε νὰ σὺς ἐξηγήσωμεν ἡμεῖς, διατὶ ἀποτυγχάνει. Ἄγνοεῖτε λοιπὸν, ὅτι δὲν ἀρκεὶ μόνον εὐφρα καὶ γνώσεσι πρὸς ἐπιτυχίαν ἀνθρώπου τινὸς ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ βίου, ἀλλ' ὅτι ἰδιὰ ἀπαιτεῖται χαρακτηρὸν ἀκέραιος καὶ σταθερός, μετριοφροσύνη καὶ θέλησις ἰσχυρά. Κον Μ. Α. Εὐ. Καθάλλαν. Σὺς εὐχαριστοῦμεν δι' εὐγενῆ προθυμίαν. Ἐὰν ὑποληθῶσιν, ἐπιστρέψατε τὰ παρακαλούμεν συντόμως, διότι ἐξητηθήσαν καὶ ἔχομεν μεγίστην ἀνάγκην. Πολλὰ καὶ θερμὰ εὐχὰς καὶ διὰ τὴν θέσιν σας καὶ διὰ τὸ νέον ἔτος. Κον Ι. Γ. Σ. Ἐνεαῦθα. Ἐκαστον σῶμα παρ. ἔτους τιμᾶται ἄδειτον, ἐὰν ληφθῇ εἰς τὸ γραφεῖόν μας, ἢ δρ. 5, καὶ χρυσοδεμένον δρ. 10. Ἐκαστον περιχάλυμμα δρ. 3 καὶ ἕκαστον «Ἡμερολόγιον» παρ. ἔ. ἀνά δρ. 4. — Κον Στ. Κ. Τήνον. Εἰς Σίνων ἐστάλη — Κον Α. Π. Πάτρας. Ἀδυνατοῦμεν νὰ τηρώμεν ἡμῶς δι' ἐν «Ἡμερολόγιον». Ὁ ὅρος τῆς προληρησῆς εἶναι ἀμετακρίπτως. Ἀποστέλλεται ἀντίτιμον συνδρομῆς καὶ «Ἡμερολόγιον» ἐντὸς συστημένης ἐπιστολῆς. Θὰ λάβητε ἡριθμημένον. — Κον Θ. Χρ. Βηρυτῶν. Φρ. γρ. 16 ἐλήθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Χ. Χρ. Τρίκαλα. Θεσσαλίαν. Συνδρομητῆν καὶ. Συνεργάτην ὄχι, διότι μόνον κυρία γράφουσιν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Κυριῶν. «Ἡμερολόγιον» ἀπεστάλη Ἐπιστολὴ πρὸς δεσποινίδα Ποπελὴν θὰ ἀποσταλῇ, ἀλλ' εἰς Γαλλ. μετάρρασι, διότι ἡ κυρία αὐτὴ ἀγνοεῖ τὴν γλώσσάν μας. — Κον Α. Δ. Ἀδριανούπολιν. Δὲν λαμβάνετε ὑπ' ὄψιν πῶσαι χιλ. ἀντίτιπον «Ἡμερολογίων» καὶ λοιπὸν παραγγεῖλιόν ἀπεστάλησαν παρὰ τοῦ γραφείου μας, ἐνθα μόνον ἀσθενεῖς γονακίαι γείρας ἐργάζονται. Ὄλητὴ ὑπομὴν δὲν βλάπτει ποτε. — Κον Ε. Κ. Ὀλτένιτσαν. Φρ. γρ. 24 ἐλήθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Η. Α. Γ. Πάτρας. Ἐνεργάτη — Δεσποινίδα Ε. Η. Ταυρίσ. Περσίαν. Ρουβλία 5 ἐλήθησαν Ἐνεργάτη εἰς «Ἰστορίαν». — Κον Δ. Μ. Ἰχον 4 νέαι συνδρομητριάται ἐνεργάτησαν. Γράφομεν — Κον Ε. Π. Μ. Ἰθάκην. Εὐγνωμονοῦμεν δι' εὐγενῆ μέριμναν. Ἐνεργάτησαν. — Κον Ι. Η. Βόλων. Ἡ ὠραία ἐπιστολὴ σας ἐλήθη. Μυρίας εὐχαριστίας δι' εὐγενεῖς εὐχὰς καὶ κρίσεις. Συνδρομὴ σας ἀνευβλήθη. — Κον Μ. Σ. Σ. Δαρδανελλία. Φρ. 22 1/2 ἐλήθησαν Σώματα ἀποστέλλονται. — Κον Α. Α. Ε. Νάξον. Εὐχαριστοῦμεν. Χρήματα ἐλήθησαν. Νέαι συνδρομητριάται ἐνεργάτησαν.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Πῶς δὲν ρυπαίνονται οἱ διαλυστές (σατάρακι). Τὰ καλά ἐξ ἑλεφαντόδοντος κτενία ἀρκία ἢ πυκνά, γάνουσι πολὺ ἐκ τῆς σπιλονητικῆς τῶν πλυνόμενα συνεχῶς ἴνα μὴ λοιπὸν λερῶνται εὐκόλως, περᾶτε διὰ τῶν ὀδόντων αὐτῶν ὀλίγων βάταν ἢ βάλυακα, ὃν ἀφίνετε εἰς τὸ βάλυον τῶν ὀδόντων.

ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΦΥΛΑΚΗ

— Λοιπὸν! Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης οὔτε τρώγει, οὔτε κοιμάται. Εἰς τοιοῦτο σημεῖον ἐξανθήσεως περιήλθεν, ὥστε σήμερον τὴν πρωῖαν ἐλιποθύησε καὶ ἐμεινεν ἀναισθητός ἐπὶ ὧραν ὄλην. Ὡ φίλε μου, εὐαν τὴν ἐδολέσει ἐξηγητῆμένην, ὠχρὰν, ἰσχυρὴν, ἐὰν τὴν ἦκουσ φιβουρίζουσαν: «Ἐνοια σου, πατέρα μου, δὲν εἶναι τίποτε, θὰ περάσῃ». Ἀναμένει τὴν δίκην σου, μετὰ θανάσιμον ἀνυπομονησίαν. Ἐνῶ, ὡς ἐκ τῆς ἐπιμονῆς σου εἰς τὴν σιωπήν, καταδικασθῆς, ἡ ἡμέρα τῆς καταδικῆς σου εἶναι βεβαίως καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου τῆς. Σιώπα λοιπὸν ἀκόμη, ἐὰν ἔχῃς θάρρος! Σιώπα, ἀλλὰ σοὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ δυστυχὴς κόρη μου εἶναι ἐντὸς ὀλίγου νεκρά. Αἱ λέξεις αὐταὶ εἰσεύδουσι εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἰακώβου, ὡς δηλητηριώδη τραύματα. Ἐλαβε πάραυτα τὴν ἀπόφασιν του — Δύναμαι νὰ ἴδω τὴν Μαγδαληνὴν; ἠρώτησε τὸν κ. Ραμελαῖν — Εἶναι δύσκολον. Ἀλλὰ θὰ τὸ κατορθώσω. Ὁ διευθυντὸς τοῦ κατατηραμένου τούτου οἴκου εἶναι εἰς τῶν παλαιῶν μου φίλων. — Πρέπει νὰ τὴν ἴδω καὶ τῇ ὀμιλήσω πᾶσιστα. — Καὶ θὰ εἴπῃς εἰς ἐκείνην, ὅτι ἀποκρῦπτεις ἀπὸ ἐμέ; — Ναί. Ἐὰν τὸ ἀπαιτήσῃ. — Ὁ θ' ἴδῃς αὐρίον. Καὶ ὄντως τὴν ἐπαύριον ὁ δικηγόρος κατώρθωσε νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν Ἰακώβον νὰ μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν, ἐνθα συνήντησε τὴν Μαγδαληνὴν, μετ' ἧς ἔμεινε μόνος, τοῦ δικηγόρου ἀποκρύβοντας μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι ἐκ τῆς συνεντεύξεως τῶν δύο μνηστέρων θὰ προέκυπτεν ἴσως φωτεινὸν τι σημεῖον ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ὑποθέσεως.

Οἱ δύο νέοι προσβλέποντο ἀμοιβαίως μετὰ προφανοῦς ἐκπλήξεως. Ὁ Ἰακώβος κατὰ τὰς ὀλίγας ἐκείνας ἡμέρας ἐγγήσσε κατὰ εἰκόσιν ἔτη. Ἡ Μαγδαληνὴ μόλις ἐστηρίζετο εἰς τὸς πόδας τῆς. Τελὸς ὁ

Άσος κτενισθήτε άποσπάτε την βάταν, έφ' ης έχει προσκολληθή όλη ή άκαθάρσια της κόμης. Όσάκις κτενίζεσθε επανακαθαρίζετε τό ίδιον.

Πρός ένδυνάμωσιν τής κόμης. Έν κοιλίαριον καφύσ πετρελαίου, έν ποτήριον ρουμιού και έν κίτρινον ώσού. Βρέχετε ήμέραν παρ' ήμέραν τας ρίζας των τριχών της κεφαλής.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Μουστάρδα. Κτυπάτε καλώς έν κίτρινον ώσού, μέ μίαν κουταλιάν ζάχαρι, έπειτα προσθέτετε 1 1/2 κουταλιάν λάδι και τό άνακατόνετε καλά, έπειτα όλίγον πιπέρι και άλας, 3 κουταλιαίς σινάπι, σόνι (μουστάρδα). Τότε βράζετε όξος και τό προσθέτετε εις τό μίγμα σας όλίγον, μέγρις ού δέση.

Πολλά των κ.κ. συνδρομητριών μας καλά οικοδόσονται εύρίσκονται συνεχώς εις άληθή άμυγχανίαν προκειμένου περι έπιτυχούς κατασκευής σαλάτας ή και όρεκτικών φαγητών. Η άποτυχία των προκύπτει ως έπί τό πολύ εκ της ποιότητος του ελαίου, όπερ σπανίως εύρίσκει τις καθαρόν, έλαφρόν, εύγευστον.

Επιθυμούσαι λοιπόν και εις τούτο έτι να φανώμεν χρήσιμοι ταις κ.κ. συνδρομητριαίς μας, γνωρίζομεν αύταις ότι ώραιον άγουρέλιον Κηφισιάς πωλείται έν τω καταστήματι του κ. Νικολάου Μάγκλαρη, κειμένου παραπλεύρωσ του παντοπωλείου «Λαύριον» έπί της Πλατείας του Σταθμού του Σιδηροδρόμου Άττικής, έντός της οικίας Ρενιέρη. Έκάστη όκά πωλείται άντί 1,80 λεπτά.

ΓΑΛΑΚΤΕΡΑ ΒΟΥΤΥΡΟΝ ΝΩΠΙΟΝ ΓΙΑΟΥΡΤΙΑ

Η έποχή των γαλακτερών ήρξατο. Τα γάλατα κατά τό έτος τούτο είναι υγειονότερα και γευστικώτερα των άλλων έτών. Η διά γαλακτερών θεραπεία κατέστη του σμυμού, ίδια διά τούς άδύνατους, νευρικούς και άνααιμικούς. Αφίνομεν τά μικρά, ών ή κυρία τροφή άποτελείται από γάλα, νωπόν βούτυρον και κρέμα. Άλλά πού να εύρη τις γάλα άδολον, κατόπιν της συστηματικής πλέον καταστάσης άναμιξέως αυτού μεθ' ύδατος; Συνιστάται ήμιν τό γαλακτοπωλείον του κ. Γιανέτσου έν τή όδω Δέκα άριθ. 5 ως παρέχον γάλα παχύ, γλυκύ και άρωματικώτατον, νωπόν βούτυρον ύπερτερόν και τά ώραιότερα τής Κ' πόλεως καιμάκρια, γιαούρτια τώσων ώραία, και χωνευτικά, ώστε αντικαθίστασιν εις την τράπεζαν και τό ώραιότερον γλύκισμα. Αί τιμαί δ' αύτών των ώραιων προϊόντων τής γαλακτομίας του κ. Γιανέτσου μετριώταται.

ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ

ΧΡ. ΛΕΩΣΗ

Όδος Ερμού, άριθ. 25.

Όραιον και κολλητηνικώς διεσκευασμένον δύναται να συγκριθή προς τά πλεισιώτερα τούτου είδους Παρισινά. Έν αύτῃ εύρίσκει πάσης ηλικίας γυνή πάντα τά είδη του καλλωπισμού της. Άρώματα έλεκτα προσφάτως εν των όνομα τωτέρων έργεστασίων των Παρισίων κομισθέντα, πούδρας λευκάς, ώχιές, ροδίους, χειρόνκτια, κένιας, διαλυστέρας, πομάδας, ψύκτρας περινκμίδας, κομβία και διάφορα άλλα είδη εις τιμάς μετριωτάτας, συνδυασμένα μετ' ποιότητος άρίστης και ύπηρεσίας προθύμου.

σεβαστήν και λατρευτήν την ανθρωπότητα.» Τώρα, στάθμισον καλώς πωσάν μου λέξιν και άποράσιον.

Έστω, λιαν συγκεκρινησος.

Έκεινη τόν ενεθάρρυνε διά γλυκέος και εκφραστικού βλέμματος.

Ό Ιάκωβος εξηκολούθησεν :

— Έάν, όμιλών, άποκαλύπτω τό μυστικόν μου προς τόν θεόν σου ή προς σε, άτιμάζω την μνήμην του εύεργέτου μου εκείνου, όστις ύπῆρξε πατήρ μου ...

— Τι λέγεις; ειπεν ή άτυχής νεάνις έν άπογνώσει.

— Έάν, εξηκολούθησεν εκείνος, έπροξένουν τόν θάνατον της μητρος του, της γραίας μαρκησίας δε Βαλωρη, θά μοι έπέτρεπεσ να όμιλήσω;

Η Μαγδαληνή άπήντησε διά φωνής σταθεράς :

— Όχι.

— Είσαι άγγελος, ειπεν ό άτυχής και ήρωικός νεανίας. Αυτό άκριβώς προσεδόκουν παρ' της μεγάλης καρδιάς σου. Όπωσδήποτε ούτε αι όλίγα αυτά λεξείσ, άς σοι ειπον, δεν πρέπει να γνωσθώσι παρ' τρίτου.

— Θα σιωπήσω, ειπεν εκείνη.

— Εύχαριστώ. Ηδη μίαν μόνην παρακλήσιν έχω να σοι άπευθώ.

— Όμιλει, φιλε μου, σε άκούω.

— Λησμώνησον ένα δυστυχή, όν ή τρομερά τύχη κατέστησεν άνάξιόν σου. Μεταξύ των φρικτών μαρτυριών μου εκείνο ίδια, όπερ μέ πληγόνει σκληρότερον είναι ή ίδεια, ότι εξ αίτίας μου ή ζωή σου και ή εύτυχία σου κατεστράφησαν. Λησμώνησόν με, Μαγδαληνή, σε καθεύετεύ!

Η νεάνις τόν ήτένιζεν, εκπληκτος. Εις τό τίμιον και ειλικρινές βλέμμα του άνέγνωσεν εύκρινώς. Ό έρωσ της εφάνη διπλασιασθείσ και έχων άνάγκην διαχύσεως. Ηρπασε τας δύο χείρας του μάρτυρος εκείνου μνηστήρός της, έφ' ών ενάπηθε θερμοτάτον φίλημα. Χωρίς να τόν άφήσῃ δε να σκεφθῃ, διηυθύνθη προς την θύραν, άνέψιξεν αύτην και εκάλεσε τόν θεόν της.

— Άγουμεν, ειπε.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ ΒΙΤΣΕΝΤΣΟΥ

Ολίγιστα εκ των έν Αθήναις λειτουργούντων γυναικειών έργεστασίων δύνανται ν' ανταποκριθώσι τώσων έπιτυχώς εις τας προσδοκίας των πελατριών των, όσον τό της γνωστής καλλιτέχνιδος κ. Αθηνάς Βιτζέντσου.

Αύτη διαμείνασα πολλά έτη εις Παρισίους και καταρτισθ' ίσα εις έν των αύτῃ άρίστων γυναικειών έργεστασίων του σμυμού, προσλαβούσα δε και έργατικά Παρισινά καθήρησεν ένταύθα κατίστημα γυναικειών φορεμάτων και έπανωφοριών κατόυδεν ύπολειπομένων των τελειοτέρων έν Εύρώπη τούτου.

Όπερ δ' ίδια συνιστά θερμώς την δεξιότητα και τέχνην της κ. Αθηνάς Βιτσέντσου, είναι ή εκ πρώτης δοκιμής έπιτυχία και ή άπαλλαγή από των έπανωφοριών και όχληρών επανειλημμένων δοκιμών. Εΐδομεν κυρίαν, φέρουσαν έπανωφόριον θαυμασίως έπιτυχόν και έμάθομεν ότι έγένετο χωρίς καν άπαξ να δοκιμασθῃ.

Διά τας έν ταις επαρχίαις λοιπόν κυρία; ή κ. Αθηνά Βιτσέντσου άποβαίνει άληθώς εύεργετική, άφού μόνον έπί τῃ άποστολή των μέτρων των η παλαιού περικηρυμίου δύναται να ήναι βεβαία: περί της έπιτυχίας των φορεμάτων και έπανωφοριών των.

Τό έργεστασιον αύτης κείται έπί της όδου Αγίας Ειρήνης παρ' την Στοά Μελά, άπέναντι του έμπορικου καταστήματος του κ. Ακριδού.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΝ ΦΑΛΗΡΩ

Η έγγώιος βιομηχανία ήρξατο από τινος παρ' ήμιν προαγομένη εις ζηλωτην άληθώς τελειότητα. Άνδρες έπιχειρηματία και φιλοπρόδοι διεικνύνουσιν πεποισιάσ, όπως θέσωσι τας βάσεις της εθνοσωτηρίου βιομηχανίας, εις ήν όφείλουσι την άμην και πρόδόν των πάντα τά εύνομούμενα έθνη της Εύρώπησ. Ότι δε ή Έλληνική ιδιοφυία δύναται να έπιτελέσῃ θαύματα, άποδεικνύεται εκ της έπιτυχίας, ήτις έσπεψε τά πρώτα βήματα των παρ' ήμιν βιομηχανικών έργεστασίων.

Τό έν Φαλήρω νέον έργεστασιον της άνωύμου υφαντουργικής εταιρίας έπιτυχε τώσων εις την κατασκευην των έριούχων και μαλλίνων ύφασμάτων, ώστε δέν ύπάρχει πλέον Έλλην μη προμηθευόμενος ύφάσματα δι' ένδυμασίας εκ του έργεστασιου τούτου.

Η ποιότη; πάντων των ύφασμάτων του έργεστασιου τούτου ύπερβαίνει σχεδόν ως πρός την λεπτότητα και στερεότητα της εργασίας και αύτά της Γαλλικής βιομηχανίας, αι τιμαί δε άποβαίνουσι κατ' τό ήμισυ σχεδόν ευνότορα.

Νομίζομεν ότι παρέχομεν μεγίστην εκδούλευσιν εις τας συνδρομητριαίς μας, συνιστώσαι αύταις να επισκεφθώσι τό έν Νέω Φαλήρω λαμπρόν τούτο έργεστασιον και εκείθεν να προμηθευθώσιν ώραία ύφάσματα διά θερμά έπανωφόρια, δι' ένδυμασίας του συζύγου και των υιών των. Τα μεγάλα οικοτροφεία και παρθεναγωγεία της πόλεως μας δεν πρέπει να άπολέσωσι την λαμπράν εύκαιρίαν να προμηθευθώσι πᾶν τό χεσιώδες εις τούς μαθητάς και τας μαθητριαίς των εκ του Νέου υφαντουργείου.

Η Διευθυνσις του έργεστασιου δέχεται παραγγελίας και εκ των επαρχιών, άποστέλλουσα εύχαρίστως τά σχετικά δειγματολόγια μετ' των τιμολογίων αύτών.

— Πώς!! δέν σοι ειπε τίποτε; ούτε εις σε; ήρώτα ό δυστυχής γέρον. άπηλπισμένος.

Η Μαγδαληνή διηυθύνθη προς την θύραν, χωρίς ουδεμίαν να δώσῃ εις τόν θεόν της άπάντησιν. Εισήλθον έν τῷ πρό των θυρών της φυλακής άναμένοντι όχήματι, διακόπτουσα δ' ή Μαγδαληνή την σιγήν, ήρώτησε τόν θεόν της :

— Πόσαι ήμέραι άπαιτούνται, ίνα γείνωσιν όλαι, αι πρό του γάμου διατυπώσεσι και νυμφευθῷ μετ' του Ιακώβου;

Ό διηγόρος, εκπληκτος, ειπε :

— Πώς; θέλεις να νυμφευθῃς με άνθρωπον, όστις ίσως από της φυλακής θα δδηγηθῃ εις την λαιμητόμον.

— Πόσαι ήμέραι άπαιτούνται; επανέλαθεν ή νεάνις ανυπομόνωσ.

— Δεκα ήμέραι, άπήντησεν ό δικηγόρος.

— Μετ' δεκα λοιπόν ήμέρας θα όνομάζωμαι κυρία δε Γραμπρά. Άλλά δέν θα δικασθῃ ή μετ' δεκα πέντε μόνον ήμέρας, και αν δε ύποτεθῃ, ότι θα άποδειχθῃ ή άθώότης του, πρό της δίχης του δέν θα εξέλθῃ βεβαίως της φυλακής.

Και μήπως δέν επιτρέπηται να νυμφευθώμεν εις την φυλακήν; Μήπως δέν είμαι βεβαία, ως και σύ, περί της άθωότητός του; Δέν είναι ελεύθερος, λέγεις. Ακριβώς, διότι είναι δυστυχής, όφειλομεν να σεβασθώμεν την προς αυτόν ύπόσχεσίσ μας. Θα ήμην ήδη σύζυγός του, εάν ή τύχη δέν τόν κατεδίωκε. Δέν έχω τό δικαίωμα να μη γείνω σήμερον, ακριβώς διότι ή τύχη τόν καταδιώκει. Μοι έδιδε τό όνομά του, ότε ήτο άκηλίδωτον και στιμᾶτο παρ' πάντων. Σήμερον, ότε τό όνομα αυτό στιγματίζεται ύπό κατηγορίας εις ήν ούτε έγώ, ούτε σείς πιστεύετε, δέχομαι τό όνομα τούτο, όσον είναι, και θα άναμείνω ήσυχος και πλήρης εμπιστοσύνης, με την χεϊρά μου έντός της ιδιικής του, την άπόφασιν του δικαστηρίου.

— Άλλά, πτωχόν μου τέκνον, δέν λαμβάνεις ύπ' όψιν σου τί θα συμβῃ. Έάν ό Ιάκωβος έμείνη εις την σιωπήν του, μεθ' έλην την ρητορικην και δικηγορικην μου δεινότητα θα καταδικασθῃ. Και καταδικαζόμενος, θα θεωρηθῃ ως άθλιος κακούργος και δολοφόνος του πιστοτάτου φίλου του, όν άνάνδρωσ προύδωκε. (άκολουθεϊ)